

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 28. oktobris

Nr. 80 (6635)

Ziņas no rajona padomes

Par celulozes rūpnīcu vēl lems

Rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns un padomes deputāts J. Liepa pagājušajā nedēļā bija Rīgā pie valsts mežu dienesta specialista, profesora Arņa Treimaņa, kurš vada celulozes kombināta celtniecības projekta izpēti grupu. Par vizītes iemeslu kļuva biežās publikācijas republikas presē par to, ka celtniecības vieta jau skaidra un viss izlemts.

Rajonā bija sagatavota plaša informācija, kas parāda Livānu priekšrocības. Rīgā tika panākta vienošanās, ka tuvākajā laikā uz Livāniem atbrauks zviedru firmas, kura izcīnījusi tiesības izstrādāt kombināta priekšprojektu, pārstāvji kopā ar latviešu kolēģiem, lai apskatītu visu uz vietas un izvērtētu situāciju.

Viennozīmīgi ir skaidrs, ka par kombināta celtniecības vietu nekas nav izlemts, jo lielā mērā viss būs atkarīgs no mūsu pašu turpmākās darbības un finansu piesaistes. Tieši Latvijas pusei vajadzēs uzkraut uz saviem pleciem visu tālāko darbu, sākot ar investoru meklēšanu un beidzot ar celtniecību.

Celulozes kombināta celtniecībai būs vajadzīgi milzīgi līdzekļi, tāpēc nebūs iespējams atrast vienu lielu investētāju. Finanses būs jāpiesaista pa daļām. Un veiksmē būs atkarīga tikai no pašu organizatoriskā talanta.

Rīgā tika uzsvērts — viss ir jūsu pašu rokās, jo Latvijas valdība nav izteikusi vēlēšanos pārāk iedziļināties celtniecības jautājumu risināšanā. Arī zviedri vēlas pēc iespējas vairāk sadarboties tieši ar mūsu valsts privātajām struktūrām.

Vēl viens projekts kopā ar dāņiem

Preiļu rajonam un Storstromas grāfistei no Dānijas iesākts vēl viens kopīgs projekts, kuru finansēs Eiropas Savienība. Patlaban tiek veikti visdažādākie priekšlikumi šī projekta tālākai realizācijai, kurus pēc tam sūtīs uz Dāniju.

Priekšlikumu loks ir visdažādākais, bet tos vieno moto — demokrātijas attīstība Latvijā. Dānijas kolēģus visvairāk interesē mūsu sociālā sfēra. Projekta priekšlikumi var būt saistīti ar speciālistu apmācību, sociālās palīdzības dienesta veidošanu, jaunu tehnoloģiju ieviešanu, asociāciju veidošanu un tā tālāk.

Dāņi ir iesnieguši pieprasījumu šī projekta finansējumam no Eiropas Savienības.

Skolu direktori apgūst pieredzi

Rajona skolu direktori un skolu valdes darbinieki viesojās Bauskas pusē. Skolu vadītāji apmeklēja Pilsrundāles un Uzvaras vidusskolas.

Pilsrundāles vidusskolā notika tikšanās direktoriem un mācību darba pārziņiem, lai iepazītos ar šīs vidusskolas pieredzi mācību darba organizēšanā. Uzvaras vidusskolā mūsu rajona pedagogiem iepaticies tās

Jauna profesija — mājamatnieks

Jaunaglonas lauksaimniecības skolas direktors Visvaldis Kursītis pastāstīja, ka šogad lauksaimniecības skolā uzņemti 120 audzēkņi, bet kopā lauksaimnieka profesiju šeit apgūst 300 jaunieši. Trīsdesmit procenti no jaunuzņemtajiem ir mūsu rajona jaunieši.

Jauna specialitāte, ko šogad apgūst Jaun-

nības. Līdzekļi tiks piešķirti pēc tam, kad sagatavotos priekšlikumus izskatīs speciāla komisija.

Rajona finansēs — nekādu izmaiņu

Rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns pastāstīja, ka rajona finansējuma pagaidām nav nekādu izmaiņu. Dotācijas no valdības tiek saņemtas solīto septiņdesmit procentu apmērā. Tāpat tiek finansētas visas rajona padomes pakļautībā esošās iestādes.

Pagaidām nepārtraukti dienas kārtībā ir jautājums par sociālā nodokļa parādu rajona slimnīcai, kura nomaksāšanai naudas nav. Šī lieta tiek «bumbota» no Finanšu ministrijas kabinetiem uz Labklājības ministriju un atpakaļ.

23. oktobrī Finanšu ministrijā saņemts solījums, ka tuvākajā laikā tomēr tiks skatīts jautājums par parāda atmaksas termiņa pagarinājumu.

Visgrūtākā iztikšana, protams, ir veselības aprūpes iestādēm. Taču panākts stāvoklis, ka rajona slimnīcas savu parādu summas tomēr nepalielina.

Dotāciju apjoms rajonam jau samazināts tik daudz, cik bija paredzēts līdz gada beigām. Tāpēc ir cerība, ka gada pēdējos mēnešos varētu ienākt arī vairāk naudiņas. Pretējā gadījumā situācija gada nogalē var sarežģīties.

Jāķeras pie nākamā gada budžeta

24. oktobrī rajona padomes nodaļu vadītājiem tika dots uzdevums vākt informāciju nākamā gada budžeta izdevumu daļas sastādīšanai. Protams, jāņem vērā šī gada rūgtā pieredze.

Kad informācija būs sagatavota, varēs korigēt plānošanu un lemt, cik naudas nākamgad varēs izmantot remontiem, tālākai attīstībai, cik — iestāžu un uzņēmumu funkcionēšanas nodrošināšanai.

Par Aglonas ģimnāziju

Izglītības ministrija nesen parakstījusi dokumentus par nekustamā īpašuma atgriešanu Aglonas bazilīkai, kas tiešākajā veidā skar arī Aglonas ģimnāziju.

Tuvākajā laikā tiks lemts par to, kā turpmāk izmantot kustamo īpašumu. Gatavos arī dokumentus, kas nepieciešami, lai tiktu atvērta un varētu veiksmīgi funkcionēt ģimnāzija. Pagaidām šajā lietā vēl ir daudz dažādu neskaidriņu un pretrunu.

L.Kirillova

Preiļu pilsētas domē

● Humānā sūtījuma izkraušana. Šos krēslus saņēma Preiļu 1. vidusskola.

Humānā palīdzība no Askersundas

Preiļu pilsētas dome saņēmusi humāno palīdzību no Askersundas (Zviedrija). Ar Askersundas komūnu pilsētas pašvaldībai sadarbība jau ir vairākus gadus. Tas ir otrais humānās palīdzības sūtījums skolām un mazturīgajiem pilsētas iedzīvotājiem.

Preiļu 1. vidusskola saņēma krēslus un galdņus, atsūtīti lietoti datori, rakstammašīnas un lietotas drēbes.

Deputāti domes sēdē nolēma, ka apģērbus izsniegs šādā kārtībā:

pirmdien no plkst. 13.00 — Preiļu skolu 10.-12. klašu skolēniem (pēc skolas sastādīta saraksta);

otrdien 7.-9. klašu skolēni var nākt pēc plkst. 13.00 vieni vai vecāku pavadībā;

trešdien — 4.-5. klašu skolēni pēc plkst. 13.00 kopā ar vecākiem vai audzinātājiem;

ceturtdien — 1.-3. klašu audzēkņi kopā ar vecākiem vai audzinātājiem, arī pēc plkst. 13.00.

Ortrdien plkst. 9.00 apģērbus varēs saņemt bezdarbnieki, kuri piedalās pilsētas sabiedriskajos darbos. Bērnu darza bērni, kuri no mazturīgām ģimenēm, var atmākt audzinātāju pavadībā.

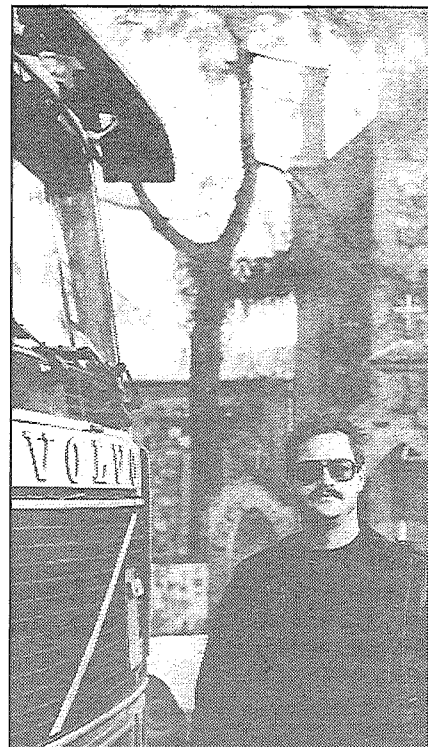
Piektdien tiks apkalpoti veci aprūpējami cilvēki, kuriem ar pilsētas domi ir noslēgts līgums par viņu aprūpi. Var nākt kopā ar aprūpētājiem.

Pēc nedēļas pārpalikušo apģērbu varēs saņemt I grupas invalīdi vai viņu tuvinieki, uzrādot savu pasi un I grupas invalīda apliecību.

Skolām jāiesniedz pieteikumi par materiāli slikti nodrošinātām ģimenēm.

Sporta pasākumus dome atbalstīs arī turpmāk

Domē lūgumu sponsorēt pilsētas sporta sarīkojumus iesniedza sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs. Viņš lūdz nākamā gada izdevumu tāmē iekļaut 1200 latu lielus izdevumus sporta sacensību rīkošanai Preiļos. Dome

● Humāno palīdzību no Zviedrijas uz Preiļiem atveda Tomass Tomassons.

nolēma šādu naudas summu iedalīt.

Palīdzēs mācīties valsts valodu

Dome nolēma materiāli atbalstīt bērnu jaunrades nama valsts valodas apmācības grupas un pēc līguma maksāt algu pedagogam, kas visu mācību gadu mācīs valsts valodu bērniem, kuri to neprot.

Kreditbanka piesaka savas prasības

Dome saņēmusi «Kreditbankas» prasību, lai pilsētas budžets no «Unibankas» tiktu pārcelts uz «Kreditbanku».

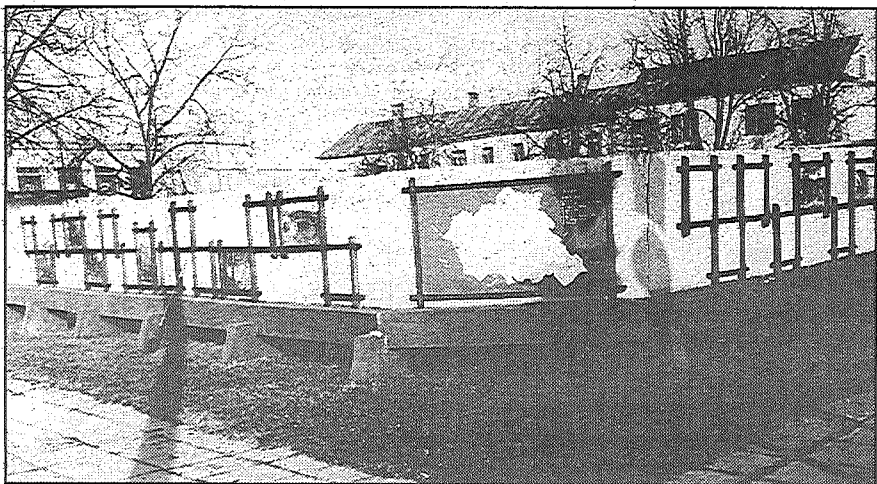
Tas viss notiek neatdotā aizdevuma sakarībā. Jāiesniedz arī grafiks, kādā pilsētas dome atdos «Kreditbankai» 75000 latu lielo parādu, citādi «Kreditbanka» pielietos likumdošanā noteiktās sankcijas.

Izvēles iespēju nav, tāpēc dome nolēma izpildīt «Kreditbankas» prasības.

A.Iļjina
J.Silicka foto

Podu dienas Preiļos!?

Kad satiekas divi nepazīstami cilvēki, vispirms viņi viens par otru uztver vizuālos iespaidus. Diezin vai radīsies vēlēšanās dibināt draudzīgus un lietišķus kontaktus ar kādu, kurš liekas nošņurcis, netīrs un kā no lietotu apģērbu kastes izvilkts.

Līdzīgi ir arī ar pilsētām. Mēs, preiļieši, daudz kam vienaldzīgi paejam garām. Dienu dienā staigājot pa vienām un tām pašām ielām, nepamanām lietas, kas atbraucējiem, kā saka, krīt acīs jau pirmajā mirklī.

Bet šoreiz es negribu minēt ne daudzu māju priekšā samestās atkritumu kaudzes, ne bedres ielās (uz rudens pusi lielākā daļa jau veiksmīgi aizlāpītas). Vislielākais «pods» izgāzts pašā Preiļu centrā.

Visi droši vien atceras partijas laikus, kad pie autostacijas laukuma greznojās «Goda plāksne», kur divreiz gadā mainīja sociālistiskās sacensības uzvarētāju, labāko darba darītāju, enerģiskāko partorgu fotogrāfijas. Un, pasarg dievs, ja kādam nelaimīgam balodim vai kovānim gadījās apsēsties uz šī «objekta» un nokārtot savas dabiskās vajadzības. Brāzīenu tad saņēma ne viens vien ideoloģiskā darba vadītājs un pilsētas saimnieks.

Nu tie laiki garām, aizgājuši vēsture. Tagad braši soļojam uz Eiropu, bet bez uzskatāmās agitācijas nevaram un nevaram iztikt. Tāpēc palasīsim un paskatīsimies arī mēs, kas tad rakstīts uz mūsu pilsētas «Goda plāksnes».

Tatad — 15./1993. gada sezonas kultūras pasākumi. No 11. līdz 25. aprīlim paredzētas mākslas dienas rajonā. Bet 23. maijā — podu dienas. No 10. līdz 11. jūlijam visi tiek aicināti uz Latvijas dziesmu un deju svētkiem. Uz citiem stendiem ar melnu uz balta rakstīti restorānu un kafējnicu nosaukumi Līvānos un Preiļos, pie tam liela daļa no šīm ēdināšanas iestādēm jau labu laiku

vairs nepastāv.

Patiesībai atbilst vienīgi tas, ka «13 kilometrus no Preiļiem pa šoseju Preiļi — Krāslava, pēc 7 kilometriem nogriežoties pa labi, atrodas Aizkalne, bijusī Jasmuīža». Tiesa arī tas, ka Preiļu katoļu baznīcai nākamajā gadā būs deviņdesmitā jubileja.

Viss pārējais uzskatāmais materiāls nav pelnījis vairāk uzmanības kā vien apmešanās vieta putniem. Nožēlojamā izskatā ir pilnīgi visas fotogrāfijas, kuras 1992. gadā, iespējams, izskatījās tīri pieņemami. Man žēl tā ūdensslēpotāja, kas papildina stenda informāciju par jauko atpūtas un sportošanas vietu pie Eikša ezera. Jau vairāku rudenju lieti un vēji ir situšies pret fotogrāfijas stiklu, sniegi putinājuši un saldējuši tik ilgi, kamēr savu paveikuši.

Neglābjami sabojātas ir arī visas pārējās fotogrāfijas. Pa stendu notecējušas netīras un rūsinas aizgājušo gadu pēdas.

Nu ko, cerēsim, ka pēc gada vai diviem mūsu pilsētas dailē vaiga kopējiem atradīsies līdzekļi šī stenda atjaunošanai. (Droši vien tikai finanšu trūkuma dēļ līdz šim vēl nekas nav izdarīts, kā gan citādi?) Bet pa to laiku atsauksim atmiņā, kā tad isti gāja (vai varbūt vēl ies) tajās jaukajās podu dienās Preiļos. Nez, cik svešinieku ir nejauki maldināti, ielūkojoties mūsu pilsētas vizītkartē?..

Laikraksta «Novadnieks» redakcija nēcer sagaidīt atbildi vai taisnošanos. Ja nu vienīgi konkrētu rīcību...

L.Kirilova
J.Silicka foto

Izstāde «Atvadas vasarai»

▼ Katram no mums ir mīļi gadalaki, katram tāpat arī kāda tuva aizrašanās, bet ir laimīgie, talantīgie, kas dabas skaistumu un vienreizību spēj un var iemūžināt un parādīt arī citiem.

Iļona Šņepste ir preiļiete, mācījusies te pat Preiļu 1. vidusskolā, ar lielu patiku ir zīmējusi skolotājas Veronikas Kokinas vadībā. Pamatizglītību ieguvu Preiļos un jau kopš 4. klases zināju, ka gribu iestāties Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolā (tagad Rēzeknes mākslas koledža), saka pati Iļona.

Iļonai patīk un interesē ikviena mākslinieka individuālā daiļrade, bet jo sevišķi Vilhelma Purviša (labākā sniega meistara), Eduarda Kalniņa un Valda Kalnrozēs daiļrade.

Jā, viņai patīk arī Serova, Sezana un Vinsenta van Goga darbi.

Sākotnēji gleznošana sevišķi neaizrāva, vairāk tomēr patika zīmēšana, bet 2. kursā gleznošanu sāka mācīt jauns pasniedzējs — mākslinieks Anatolijs Zelčs, kas iemācīja ne tikai pareizi sagatavot materiālu darbam, izveidot savu individuālo paleti un rokrakstu, bet izraisīja arī interesi pret citiem māksliniekiem un mākslas vēsturi.

Iļonai Šņepstei visvairāk patīk gleznot

ainavas un klusās dabas (sevišķi ziedus), bet uz priekšdienām viņa cer izmēģināt roku arī sadzīves žanrā un portretā.

Lielākajai daļai uzgleznoto darbu skices tika izstrādātas jau skolas plenēros. RMK Iļona iestājas kā māksliniece noformētāja, bet drīz kļuva par telpas un reklāmas dizaineri, taču Preiļos ir maz cilvēku, kas grib un var atļauties sev gaumīgi iekārtotas telpas un labu reklāmu.

Iļonas Šņepstes pirmā, lielākā izstāde ir Preiļos un apskatāma grāmatu nama «Latgale» izstāžu zālē. Izstādē jums katram būs dota iespēja aprunāties ar pašu autori, darba dienās no plkst. 10.00 līdz 14.00 un no plkst. 15.00 līdz 17.00, bet sestdienās no 10.00 līdz 12.30.

Vakar, 27. oktobrī ar Iļonas Šņepstes gleznu personālizstādi «Atvadas vasarai» iepazinās pirmie apmeklētāji. Izstāde darbosies līdz 24. novembrim, bet no 22. novembra paredzama gleznu izpārdošana. Arī ieejas maksa ir minimāla — 20 santīmi (skolēniem, pensionāriem — 10 santīmi). Atnāciet, apskatieties un pastāstiet arī citiem, cik mūsu Latgale ir vienreizēji skaista.

B.Ludženika,
grāmatu nama «Latgale» direktore

Muzejs tomēr strādā

Kultūras darbiniekiem pieņemts teikt, ka tieši rudenī sākas viņu lielais darba laiks. Ar muzeju ir nedaudz savādāk, tā darbiniekiem ir ko rauties gan ziemā, gan vasarā. Tāpēc Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja mazajā namiņā var iegriezties jebkurā brīdī. Tā darbiniecēm vienmēr būs daudz kas stāstāms, rādāms.

Ko tad viņas paspējušas izdarīt šajā rudenī?

Sagatavotas vairākas izstādes. Viena no tām — Riebiņos — veltīta novadniecei simtgadniecei Helēnai Ersai-Kozlovskai, kura bija pirmā profesionālā Latgales dziedātāja. Izstādē bija redzamas interesantas fotogrāfijas, kuras muzeja fondos nokļuva ar dziedātājas meitas Mirdzas laipnu palīdzību. Bija dokumentu fotokopijas, recenzijas. Vērtīgākais eksponāts — dziesmas «Lobs ar lobu sasatyka» nošu raksta oriģināls komponista Graubiņa apdarē.

Sadarbībā ar Zinātņu Akadēmijas vēstures institūtu un šī institūta arheoloģijas nodaļas vadītāja vietnieci novadniecei Antoniju Vilcāni tapa arheoloģijas izstāde par šīs vasaras izrakumu rezultātiem Jersikas pilskalnā. Šogad izrakumus finansēja arī rajona padome, tāpēc vēsturnieki mūsu rajona interesentiem deva iespēju pirmajiem izvērtēt atradumus, iepazīties ar izrakumu pārskatiem.

Šovasar Jersikā atrastas daudzas interesantas lietas. Bet ir arī viens unikāls atradums. Tā ir no važtura taisīta sakta, kādu Latvijā ir tikai trīs. Viena no tām atrasta Turaidā, otra glabājas Rīgā (no nezināmas vietas).

Mūsu muzejā tagad glabāsies izstādes fotogrāfijas un arheologu pārskati. Bet par iespēju izveidot izstādi muzeja darbinieki saka paldies skolēnu jaunrades centra vadībai, kura atļāva izmantot telpas.

Top izstāde «Vārkavas tautskolai — 150». Pirms 4. novembrī paredzētajam svinībām tā jau būs redzama Vārkavā, izstādi varēs vērot arī pēc tam. Muzeja darbinieki sagatavojuši gadsimta sākuma dokumentus, fotogrāfijas, kādreizējo skolas audzēkņu burtiņas, grāmatas, dienasgrāmatas, hēcības. Visvairāk materiālu būs par divdesmitajiem un četrdesmitajiem gadiem, arī par trīsdesmitajiem gadiem, kad pēc Kārļa Ulmaņa reformas sākās izglītības uzplaukums.

Patlaban muzejs kopā ar kultūras namu gatavojas Lāčplēša dienai un 18. novembra svētku svinībām. Pēc Preiļu arodskolas iniciatīvas top gleznu izstāde, kurā būs redzami pērnās un šīs vasaras plenēra darbi. Tos izstādīs arodskolā.

Muzeja direktore Regīna Pastare stāsta:

— Mūsu lielākās problēmas ir telpu trūkums. Pēdējo gadu laikā esam mēģinājuši to vairākkārt atrisināt, taču vērā ņemamu rezultātu nav. Baznīcā piederošās kapelas atjaunošana nav reāla, kaut arī tā būtu ļoti piemērota mūsu vajadzībām.

Tagad mūsu bilancē nodota ēka Raiņa bulvārī, bijusī tuberkulozes slimnīca, kur iedalītas telpas arī amatnieku biedrībai. Bet tur ievākties mēs vēl labu laiku nevarēsim, jo vispirms ir vajadzīgs liels remonts. Kā mums paskaidroja arhitekti, esot jānomaina visas iekšējās koka konstrukcijas, lai tiktu vaļā no gadu gadiem sienās iesūktajam medicīnas smakam. Nu muzejā taču nevar smakt pēc zālēm...

Skaidrs, ka remonts izmaksās ļoti dārgi, taču līdzekļu rajona padomei nav un tuvākajā laikā arī nebūs. Mēs to ļoti labi saprotam. Esam pateicīgi visiem organizāciju un iestāžu vadītājiem, kuri muzeja pasākumiem piedāvā savas telpas. Taču lielāko daļu no tām nevaram izmantot, muzejam galu galā ir sava specifika.

Reālākā un tuvākā izeja ir atjaunotais kultūras nams, kur mēs varēsim izmantot otrā stāva zāli. Kultūras nama darbinieki mums nekad neatsaka, tāpēc arī mēs turam ikšķi, lai nama atjaunošana noritētu pēc iespējas ātrāk.

Jau kopš vasaras dzīvojam «taupības režīmā». Tas nozīmē, ka saņemam tikai septiņdesmit procentus no budžetā atvēlētajiem līdzekļiem. Ekonomējam, kur vien varam. Pagājušajā gadā muzeju pēc avārijas siltumtrasē atslēdza no centrālās apkures. Arī šogad sildīsimies ar elektrību, jo trases nomaiņa ir dārga.

Mums liekas, ka tā ir pat labāk, visādā ziņā lētāk. Iepriekš «Siltumam» par piecdesmit kvadrātmetru telpu apkurināšanu vajadzēja maksāt 189 latus mēnesī. Bet par elektrību, kamēr vēl nav palielinātas cenas, tikai ap četrdesmit latiem.

Tāds nu ir tas taupības režīms. Bet muzejs strādā. Nav samazināts arī darbinieku skaits, jo veicamā ir ļoti daudz gan galvenajai speciālistei muzeja darbā Teklai Bekešai, gan galvenajai fondu glabātājai Silvijai Ivanovskai un māksliniecei noformētājai Silvijai Berzovskai.

Muzejā bieži ierodas ekskursijas no daudziem Latvijas novadiem. Nesen bija viesi no Jelgavas Latviešu biedrības. Bet visbiežāk — pašu rajona skolas, īpaši jaunākās klasītes. Pēdējā laikā arī vidusskolu audzēkņi iegriežas. Patīkami, ka aktīvizējušies vēstures skolotāji. Ja pedagogi laikus piesaka savas vajadzības, muzeja darbinieces labprāt gatavo viņiem materiālus, izstādes. Visvairāk materiālu ir par izglītības attīstību rajonā, daudz grāmatu par Latvijas armijas vēsturi, par Otrā pasaules kara gaitu Preiļu rajonā. Silvija Ivanovska savākusi arī dažādas kuriozas fotogrāfijas, no kurām sanāktu lieliska un jautra izstāde aprīļa joku dienām. Vārdu sakot, ir ko rādīt, ir par ko stāstīt.

Kamēr runājos ar muzeja meitenēm, bija ieradušās vairākas audzēkņu grupiņas. Visi nāca pēc materiāliem par Preiļu 2. vidusskolas vēsturi. Un viņi tos saņēms plašā klāstā.

L.Kirilova

Vēstule «Novadniekam»

Kur pazudusi Krievijas apsolītā nauda?

Vispirms atvainojos par traucējumu. Pie Jums griežas Otrā pasaules kara dalībnieks Jānis Aizporiets. Es vēlētos noskaidrot, kur ir aizkavējusies man pienākošās pensijas nauda, kuru izmaksā Krievija. Vēlētos zināt, vai to saņemsim caur pastu vai jābrauc pašam saņemt kādā iestādē. Varbūt nauda jau pazudusi reizē ar kādu banku. Krievijas apbalvojumus saņēmu pirms vairākiem mēnešiem, bet par apsolīto naudu nav nekādu ziņu.

J.Aizporiets,

Turku pagasta «Kalnapurvā»

«Novadnieka» piebilde. Diemžēl ne J.Aizporieša kungam, ne citiem Otrā pasaules kara dalībniekiem, kas Krievijas medaļas saņēmuši, bet apsolīto naudu no Krievijas nav dabūjuši, «Novadnieks» nevar palīdzēt, jo redakcijai neizdevās rajonā atrast tādu iestādi, kas sniegtu atbildi uz vēstulē izvirzīto jautājumu. «Novadnieks» var vienīgi ieteikt par to interesēties Krievijas vēstniecībā Rīgā, Antonijas ielā 2, vai arī Krievijas konsulātā Daugavpilī, K.Valdemāra ielā 13 (tel. 8-254-21644).

Rožupes pagasts

Informācija statistikas cienītājiem

Lai arī pagastam dots skaists vārds «Rožupe», Rožu upes tajā nav, toties ir 5 citas upes: Dubna, Feimanka, Oša, Sumanka, Melnupīte. Ir 3 purvi: Pētermuižas, Krievu un Skrebeļu, kurā izvietojies arī 1 ezers 4 ha platībā.

Bet, nu, pārcelsimies uz sauszemes!

Rožupes pagasta robežas saticas ar Jersikas, Rožkalnu, Upmalas, Sutru, Rudzātu, Turku un Saunas pagastiem.

Pagasta platība — 18176,7 ha, no tiem meži — 4830 ha un purvi — 2992,2 ha. Svarīgāko ceļu kopgarums 101,9 km. Kā apgalvo paši rožupieši, viņiem esot arī savs dzelzceļš, lai gan šaursliežu, tomēr ir. Pagasta teritorijā atrodas arī hidrometeoroloģiskais punkts.

Rožupiešiem ir arī izrakteņi — kūdra, māls (dolomīts), kurus rok arī — visi, kam nav slinkums. Kā rakšanas sekas rodas dažādi interesanti dabas veidojumi, piemēram, tie pāris «ezeriņi» Līvānu pievārtē.

Rožupes pagastā ir 71 apdzīvota vieta, izveidojušās 507 zemnieku saimniecības un 434 piemājas saimniecības.

Pagastā dzīvo 1659 iedzīvotāji, no tiem darbaspējīgā vecumā — 784 cilvēki, pensionāri — 501.

Slavējami, ka pagastā ir arī 38 daudz bērnu ģimenes (tajās kopā 151 bērns). Bet 71 bērns nāk no nepilnām ģimenēm. Kopumā pagastā ir 127 bērni līdz 6 gadu vecumam, vispārizglītojošo skolu skolēni — 221.

Šogad pagastā piedzimuši 7 bērni, reģistrētas 5 laulības, un aizsaulē aizgājuši 24 pagasta ļaudis. Salīdzinot ar 1993. gadu, dzimstība izteikti samazinājusies (1993. gadā bija 20 jaundzimušie), samazinājusies arī mirstība, bet reģistrēto laulību skaits palicis nemainīgs.

Tā kā Rožupes pagasts nav veidojies dabīgi, tajā nav sava dievnama, tāpēc pagasta iedzīvotājus apkalpo Līvānu, Rudzātu un Vanagu Romas katoļu draudzes. Pagasta teritorijā ir arī 11 mirušo atdusas vietas.

Iedzīvotājiem pakalpojumus sniedz 4 sakaru nodaļas — Rožupes, Līvānu, Rudzātu, Vanagu un 3 Krājbankas filiāles: Rožupes, Līvānu, Rudzātu.

Brīvo laiku rožupieši var pavadīt kultūras nama pasākumos un 2 bibliotēkās.

Bet skolasbērni Rožupes pagastu pārstāv 6 skolās — Rožupes, Rudzātu, Sutru un Vanagu pamatskolās un Līvānu 1. un 2. vidusskolā.

Tomēr ir kas tāds, kas pašos pamatos draud izmainīt pagasta visu līdzšinējo struktūru, — ja mūsu Latvijas augstākā valdīšana piekristu, Rožupes pagasta teritorijā (Steķu mežā) varētu būt «gadsimta celtni» — celulozes kombinātu, jo Rožupes pagasta padome ir devusi koncepciju piekrišanu šim projektam (tikai nav zināms, ko par to domā paši iedzīvotāji?).

Pagasta padomes priekšsēdētājs Viktors Kūka gan ir ieinteresēts, lai pagastam blakus būtu attīstīties spējīga pilsēta. Tad arī zemnieki labi dzīvos, jo rūpniecībā strādājošajiem jebkurā gadījumā lauksaimnieku produkcija būs vajadzīga.

4 dienas nedēļā visus Rožupes pagasta lasītājus gaida pagasta bibliotēkārīte **Maija Jasinska**.

Rožupē jau izveidojies pastāvīgs grāmatu draugu loks — 158 cilvēki, no tiem — 70 skolēni.

Skolasbērni visvairāk iemīlojuši populārā «Glābējzvana» varoņu piedzīvojumus, mazākajiem tuvāks Volts Disnejs. Pēc šīm grāmatām veidojas pat lasītāju rinda.

Izņemot skolēnus, grāmatas visvairāk lasa vidējās paaudzes cilvēki, un, kas ir slavējami, — lasītāju vidū gandrīz vai puse ir vīrieši.

Grāmatu sadale notiek caur Preiļu rajona centrālo bibliotēku, ir arī dāvi-

nājumi, bet preses izdevumu abonēšanu finansē pagasts.

Bez laikrakstiem bibliotēkā ir arī pagasta dāmas interesējoši žurnāli «Santa», «Mans Mazais», «Sieviete», «Veselība», arī «Burda».

Bez daiļliteratūras vēl grāmatu plauktos ir tehniskā literatūra un enciklopēdijas.

Maijai Jasinskai ir daudz ieceru. Tā kā «grāmatu valstība» izvietojusies jaunās telpās, tajās tiek iekārtota izstāžu zāle, paredzams rīkot arī interesantas tikšanās, dažādus pasākumus. Un kā jau visas «grāmatu valstības» saimnieces, arī Maija vēlas vēl vairāk lasītāju un daudz interesantu grāmatu.

Vieta, kur kopā sanāk veci un jauni, lieli un mazi, priecīgi un ne tik priecīgi,

Rožupē ir kultūras nams, kuram šovasar, tāpat kā pagastmājai, arī ir bijuši jurģi — kultūras nams iekārtojies bijušajās pagasta padomes telpās. Namā saimnieko tā direktore **Valija Vaivode**, kura kultūras laiciņu «ar» jau 16 gadus. Ar sava pagasta ļaudīm, kuri piedalās pašdarbībā un apmeklē sarīkojumus, viņa ir apmierināta, kaut gan, ja būtu labāka dzīve, cilvēkiem būtu vēl lielāka atsauce.

Rožupē ir arī estrāde, ļoti nosacīta, tomēr ir. Un pats galvenais, — tā ir vieta, kur arī vasarā brīvdabā tiek rīkoti pasākumi.

Kā jau kultūras iestādēm Latvijā, arī Rožupes pagasta kultūras namam ir savas problēmas. Kaut gan direktore Valija Vaivode nav noskaņota žēloties, jo lielu atbalstu kultūras dzīvei sniedz pagasta padome, un ne tikai finansiāli. Ja ir nepieciešams, pat māksliniekus izvadā ar savu jau daudzus gadus uzticīgi kalpojošo veco «Moskviču». Citi bagāti mecenāti nepiesakās, — vietējie uzņēmēji vēl nav tik turīgi, Līvāni droši vien ir aiz «trejdeviņām jūrām», un viņiem jau pašiem nav «saldā dzīve».

Kultūras nama aparatūra ir nolietojusies, arī telpu remonts tiek veikti tikai paši nepieciešamākie. Ieejas maksa kultūras namā ir vienīgi deju vakariem un diskotēkām.

Bet ir arī kultūras dzīvei pagastā priekšrocības, — nav jāatvēr lieli izdevumi reklāmai, jo pagasta iedzīvotāju mutēs informācija izplatās labāk par vismodernākajiem sakaru līdzekļiem. Reklāmas uz pagastu sūta paši viesmākslinieki, arī kluba darbinieki tās zīmē. Un cilvēki nāk atpūsties un priecāties, un atstāj savas rūpes ārpus šī nama.

Rožupes pagasta «gaismas pilī»

Sirmā ēkā pašā pagasta centrā nu jau 10 gadus mājvietu atradusi Rožupes «gaismas pils» — deviņgadīgā skola. Lai kāds būtu šis laiks un mūsu dzīve, skola ir un paliek vissvarīgākais, jo bez izglītības un zināšanām nebūs ne nākotnes, ne valsts.

Rožupes pamatskolas direktore Aloīda Rimicāne pamatoti var lepoties ar saviem audzēkņiem, jo šogad visi skolas beidzēji ir devušies mācīties tālāk, — gan uz Līvānu un Preiļu vidusskolām, gan Aglonas ģimnāziju, arī uz lauksaimniecības skolām un citur. Daudzi audzēkņi pēc vidējās speciālās izglītības iegūšanas aiziet studēt tālāk augstskolās. Un katrs klases audzinātājs vēl ilgi pēc tam cenšas sekot savu bērnu gaitām dzīvē.

Vispār, Rožupes pagasts interesants ar to, ka tā skolasbērni mācās ne tikai pagasta pamatskolā, bet arī Vanagu, Sutru, Rudzātu, Preiļu un Līvānu skolās. Vietējo skolu apmeklē 146 audzēkņi, vienīgās paralēlklases skolā šogad ir otrās.

Skolā strādā 20 pedagogi, pārsvarā ar augstāko izglītību. Daudzi skolotāji strādā jau 9 gadus. Viens skolotājs mēro ceļu no Preiļiem, četri no Līvāniem.

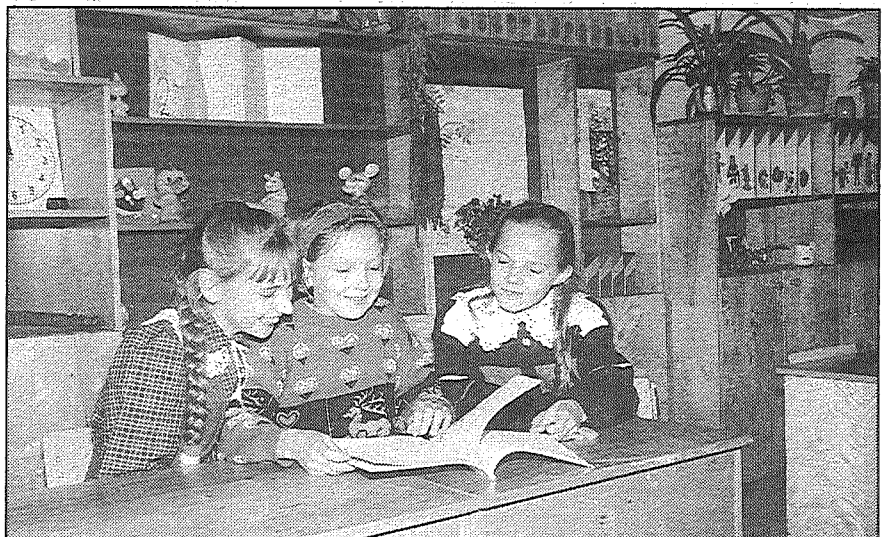
Šis laiks ir tāds, kad jāmācās ne tikai skolēniem, bet arī viņu skolotājiem, kuri ļoti aktīvi apmeklē dažādus kursus, apgūst jaunus un padziļina jau esošās zināšanas. Rajons skolotāju mācības atbalsta, un cerams arī, ka to darīs pagasta padome, jo Rožupes pamatskola no skolu valdes pāriet pagasta pakļautībā. Vispār, — skolai ir laimējies ar pagasta domāšanas veidu, tas dod patstāvību un ir ļoti pretīnākošs.

Skolai ir internāts, kurā dzīvo 5 cilvēki, bet ziemā vairāk, viņiem apmaksāta arī ēdināšana. Skolā šogad visiem bērniem ir brīvdienas, bet bērniem no maznodrošinātām ģimenēm, uzsākot mācību gadu, pagasts piešķir pabalstu (Ls 5) mācību līdzekļu iegādei.

Ēdināšanai skolā daudzus produktus sarūpē skolēni un viņu vecāki, gaļu un pienu iepērk no zemniekiem, pārējo Līvānos.

Arī vietējās firmas savu iespēju robežās sniedz atbalstu, palīdz ar transportu utt. (Ēvalda Vaivoda zemnieku saimniecība u.c.).

Mācību procesā akcents tiek likts uz izglītības apguvi un kultūrvides veidošanu.

No svešvalodām bērni apgūst angļu un krievu valodu, jau vairākus gadus skolā ir arī ticības mācība.

Interesanti tiek organizēti ārpusstundu darbs, ir keramikas, vizuālās un lietišķās mākslas pulciņi, otro gadu darbojas mazpulkis, šogad savu darbību uzsāks gaidas.

Skolai ir 2 deju kolektīvi (tautas un sporta dejas), kori, 2.-4. klašu zēnu ansamblis, etnogrāfiskais ansamblis «Pulkā eimu, pulkā teku», dramatisks kolektīvs, bet 6 skolēni paralēli mācās Līvānu mūzikas skolā, viens — bērnu mākslas skolā.

Skolēni piedalās mācību priekšmetu olimpiādēs un sporta sacensībās, jo skolai ir arī aktīvi sportisti.

Šai «gaismas pilij» ir arī sava aktīva kultūras dzīve — pulciņu pasākumi un divas reizes mēnesī lielāki skolas pasākumi. Skolas diskotēkās un ballēs saticas bijušie audzēkņi, kuri neaizmirst savus draugus, skolu un skolotājus.

Arī «lielā demokrātija» Rožupes skolā ir, — par to, kā veidot interesantu dzīvi savās «otrajās mājās», lemj skolēnu pašpārvalde un tās «boss» Jolanta Vaivode. Šajā skolēnu padomē pastāv demokrātisks spēku līdzsvars — 4 zēni un 5 meitenes (pārstāvji no 4. līdz 9. klasei).

Mācības paliek mācības, bet kas būtu

skola bez telpām, mēbelēm un mācību līdzekļiem?

Ar tām mēbelēm, kas skolai ir, pagaidām iztikt var, vienvietīgos galdiņus skolēniem paspēja iegādāties vēl pirms «finansālās brīvlaišanas». Skola nopirkusi arī sintezatoru, videomagnetofonu, printeri, katrā klasē ir kodokops.

Toties kapitālais remonts skolā nav bijis kopš tās uzbūvēšanas (kopš 60.-tajiem gadiem). Sporta zāli atļauts izmantot tikai līdz 1996. gada vasarai, ļoti nolietojusās grīdas. 1994. gada vasarā tika veikts pamatīgāks kosmētiskais remonts.

Pagasts «sponsorē» krāsas un remontu notiek, sadarbojoties skolotājiem un bērnu vecākiem. Izņemot draudzīgo remontu taisīšanu, sadarbību varētu vēlēt daudz labāku. Tikai apmēram pusei skolēnu vecāki nāk uz skolas sapulcēm, tāpēc skolotāji cenšas apmeklēt bērnus mājās.

Skola tikpat kā nesaņem palīdzību no ārvalstīm, jo tā paliek tur, kur jau ir, bet līdz Latgales pagastu skolām nenonāk. Un ne jau nolietotu drēbju veidā, skola to gaida, bet arī palīdzību ar informāciju, ar mācību līdzekļiem. Bet skolotāji jau visos laikos ir bijuši rūditī optimisti, un tāds nu viņš ir — «par zaļu pat vēl zaļāks, šis mūsu skolas laiks»...

Citus materiālus par Rožupes pagastu, ko sagatavoja Daina un Andris Kursiņi, lasiet laikraksta 4. un 5. lappusē.

ROŽŪPES

Visi mēs šobrīd dzīvojam laikā, kas vieniem paver lielas iespējas un šķiet ļoti cerīgs, citiem tas ir grūts un problēmu pārpilns, tomēr viņi dzīvo ar pārliecību, ka katram mākonim ir zelta maliņa, un, tāpat kā gadalaiki dabā nomaina viens otru, arī dzīvē viss mainās, ja ne uz labo pusi, tad uz savādāku gan.

Šī cilvēku gaišā cerība mūs pavadija arī ciemojoties pagastā ar skanīgo nosaukumu — Rožupe. Pagastā, kur, tāpat kā senos laikos Latgalē, ceļu malās stāv krusti, dodot svētību ceļniekiem un sargājot savus ļaudis viņu baltās un nebaltās dienās...

«Labs pagasts un labi cilvēki,» — tā par savu lielo saimniecību saka Rožupes pagasta padomes priekšsēdētājs Viktors Kūka

Rožupes pagasts ir mākslīgi veidots no daudzām ciema padomēm, tās, kā pašreiz, tas izveidojies 70.-tajos gados.

Šovasar arī Rožupes pagastmāja iekārtoties jaunās telpās — vienā no trijām 3 stāvu mājām. Zem šīs mājas jumta vēl atrodas feldšerpunkts un bibliotēka, bet pagasta padomes bijušās telpas atdotas Rožupes kultūras namam.

Kā šodien norit dzīve pagastā un kā to ir iespaidojis bezgalīgais «reformu» laiks Latvijā, — par to Rožupes pagasta padomes priekšsēdētāja Viktora Kūkas domas:

— Latvijā zemi šodien daļa kā ļaupījumu, tāda ir likumdošana. Šis reformu laiks ir «izraušanas» laiks, kurā katrs grib dabūt sev īpašumu. Zemes novērtējums pagastos ir ļoti zems, un, ja vēl ir neizmantojama un pat bijušajam īpašniekam nevajadzīga, tad to nevajadzēs neviens, jo tur, kur nekā neaug, neviens neatsauc neko arī nesēs...

Paldies Dievam, saimnieki ņem savu zemi atpakaļ, viņi ir sapratuši, ka pašiem vien būs jāstrādā, un tāpēc arī rūpīgāk padomā, kā saimniekot, augu seku iekārto, arī tehniku iegādājas vai arī ar to izlīdzas kaimiņi savā starpā, jo, kad likvidējas paju sabiedrība, daži zemnieki kopīgi privatizēja traktorū, kombainu vai citu tehniku, daudzi savās saimniecībās izmanto arī zirgus. Lai arī daudz problēmu, tomēr skaisti viss veidojas un, nedod Dievs, tagad apstādināt šo procesu un sākt atbalstīt vēl palikušās Latvijā paju saimniecības. Tad jau to vajadzēja izdarīt pirms diviem gadiem, kad tikko viss sākās.

Šai sarunai pievienojās arī Rožupes pagasta konsultante lauksaimniecības jautājumos Vilhelmine Vaiode:

— Šogad daudzi saimnieki pārdeva graudus Jēkabpils un Daugavpils «Dzirnāvie-

kam», jo nevarēja apart zemi un iesēt ziemājus. No kopplatības šoruden ar ziemājiem apšēti 7%, no lauksaimniecībā izmantojamās zemes — 13%.

Pienu rožupieši nodod «Preiļu sieram» un diemžēl arī pārpircējiem (par 6-7 sant./kg), jo «Preiļu siers» maksā neregulāri.

Dažās piemājas saimniecībās audzē arī eļļas līnus (kopā pagastā aptuveni 4 ha), galvenokārt savām vajadzībām.

Protams, ne visi saimnieki ir agronomi, tāpēc četras reizes gadā (sevišķi ziemas periodā) tiek rīkotas konsultācijas lauksaimniekiem populārzinātnisku pārrunu veidā. Tās sniedz pieaicinātie speciālisti, lopkopībā — arī vietējā veterinārārste Viktorija Lāce. Galvenais, ka saimnieki šajās konsultācijās ir ieinteresēti un vēlas mācīties.

Viktors Kūka:

— Palēnām, bet Rožupes pagastā veidojas arī privātzņēmēju slānis. Pagastam ar savu likumdošanu būtu jāregulē uzņēmējdarbība, arī nodevu ierobežojumiem jābūt saprātīgiem, lai uzņēmēji varētu attīstīties. Pašreiz pirmie Rožupes «tirgus iekarotāji» ir i/u «Jāņi-R» (degvielas uzpildes stacija); Vigara Mazura i/u (veikali), Ēvalda Vai voda zemnieku saimniecība (cūku kūts, graudu kalte ar tīrāmo mašīnu un dzirnāvam, veikals).

Viņu darbošanos Kūkas kungs lakoniski novērtēja tā: «*Business ir business.*» Jā... ko tu padarīsi, arī pagastā varenais BUSINESS beidzot ie klāt!

— Bet pagasta apsaimniekošanā ir nodota skola, kultūras nams, divas 3 stāvu mājas (skolas mājas), bibliotēka, feldšerpunkts. Likvidējoties paju sabiedrība, — arī graudu noliktava un kalšu komplekss ar gatera ēku Rušeniekos, kā arī komunālā saimniecība (2

atēziskās akas, attīrīšanas iekārtas, inženier-tehniskie tīkli). Arī pagasta galvenie ceļi, — tie ir nogreiderēti 45 km garumā, un sliktāki kā labākajos kolhoza laikos, tie nav palikuši.

Runājot par pagasta budžetu: gada plānotie ieņēmumi bija Ls 69750, reālie ieņēmumi ir 65%, bet izdevumi 46%. 9 tūkstoši latu, kas bija paredzēti skolai un pagasta maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, palika tekošajā kontā «Bankā Baltija». Pagastam bija plānota arī Ls 47900 dotācija, bet reāli saņemti tikai Ls 26137.

No budžeta bija plānots atvēlēt tautsaimniecībai 1%, izglītībai 35%, kultūras namam un bibliotēkai 8%, medicīnai 1%, pagasta padomei 22%, sociālajai nodrošināšanai 21%.

Sociālās problēmas pagastā tiek risinātas reālo iespēju robežās. Oktobrī visiem skolēniem (aptuveni 200) tika piešķirtas brīvpusdienas, jo bērnu vecāku uzrādītie ienākumi nesasniedza pat iztikas minimumu, jo pārsvarā visas ģimenes iztiek no piemājas saimniecībām. Pagaidām skolas bērniem apmaksā arī biļetes maršruta autobusus — braucieni uz skolu.

Laukos cilvēki dzīvo kā viena ģimene, un katra materiālais stāvoklis ir zināms, tas atvieglo arī palīdzības sniegšanu. Vecajiem ļaudīm atsevišķos gadījumos apmaksā slimnīcas izdevumus, arī zāļu iegādi, bet vientuļajiem cilvēkiem finansē malkas iegādi. Bēru gadījumos tiek piešķirts apbedīšanas pabalsts (Ls 25).

Uz 1. oktobra pagastā bija arī 30 bezdarbnieki. Kā teica Viktors Kūka: «Pagastā ir beznaudnieki, nevis bezdarbnieki, jo darba ir pilnas rokas, vienīgi neviens par to nemaksā.» Tikai daļa Rožupes bezdarbnieku ir bijuši nodarbināti algotajos sabiedriskajos darbos.

Pagasta padomes priekšsēdētājs uzskata, ka cilvēkiem nedrīkst dot veltīgus solījumus. Ja viņiem vajadzīga palīdzība, reāli jāpasaka, ir vai nav iespējams viņus atbalstīt.

«Man ir labs pagasts un labi ļaudis. Arī ar mūsu jauniešiem varam lepoties. Šogad pilnīgi visi Rožupes pamatskolas beidzēji ir

aizgājuši mācīties tālāk. Un tas šajos laikos ir pats galvenais...»

***

Pagastmājā parunājāties arī ar vienu no

Rožupes pagasta saimniekiem Izidoru Skrebeli, kurš, kopā ar dēlu Juri, bija ieradies kārtot pēdējās formalitātes īpašuma ierakstīšanai Zemesgrāmatā. Skrebeļu ģimene veiksmīgi izlauzusies cauri Latvijas zemes likumu brikšņiem, un tagad viņiem atjaunotas īpašumtiesības uz 28 ha zemes (arānzeme — 21 ha).

Skrebeļu saimniecība nodarbojas ar graudkopību un lopkopību, lai gan tās pašas naudas trūkuma dēļ saimniecībā no 7 govīm tagad palikušas 3. Toties lauku darbos Skrebeļu mājās izmanto zirgus — šo labo un lēto darbaspēku, kurš lauku cilvēkam visos laikos ir bijis liels atbalsts. Saimniecībai ir savs traktors, tomēr pārējo nepieciešamo tehniku tās cenu dēļ pagaidām nopirkt ir nereāli, bet kredītu Skrebeļi neņem, jo nav ar ko atmaksāt. Ja situācija valstī uzlabotos, viņu saimniecībā vajadzētu apmēram 50 ha zemes, un tad varētu specializēties lopkopībā.

Mūsu isās sarunas noslēgumā saimnieks Izidors sacīja, lūc, ko: «Lauksaimniecības politika Latvijā ir ļoti slihta. Joprojām cenu kontroles nav, produkciju no lauciniekiem iepērk lēti, pārdod dārgi. Lielā peļņa tiek pārpircējiem, ražotājiem netiek nekā. Arī produkciju bieži vien nav kur nodot, tāpēc lauciniekiem nav ienākuma.»

Un tomēr viņi abi — gan tēvs, gan dēls — ļoti tic, ka ar laiku viss būs savās vietās, jo pie zemes viņi visu laiku ir turējušies un nebūtu prāta darbs grūtību dēļ atnest visam ar roku.

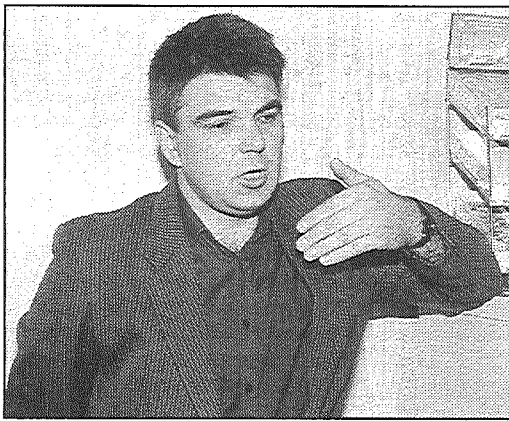
«Business ir business» — arī firmā «Jāņi-R»

Šim Rožupes pagasta padomes priekšsēdētāja Viktora Kūkas spārnotojam teicienam pievienojās arī firmas «Jāņi-R» izveidotājs Jānis Pastars — bijušais paju sabiedrības «Rožupe» priekšsēdētājs, tagad — likvidācijas komisijas priekšsēdētājs.

Firma «Jāņi-R» pastāv kopš šī gada maija, un tās izveidošanās saistīta ar paju sabiedrības likvidāciju, jo tā nu sanācis, ka Rožupe sākumā bija kolhozs, tad kopsaimniecība un visbeidzot paju sabiedrība. Likvidējoties tā ar paju biedriem norēķinājās ar īpašumu.

Nesekojot šādos gadījumos populārājam (iz)saimniekošanas tradīcijām, tie rožupieši, kuri par pajām privatizēja mehāniskās darbnīcas, nolēma iekārtas (virpas, frēzes, autokrānu utt.) tajās saglabāt, un, ja pagasta iedzīvotājiem nepieciešams tās izmantot, viņi to var darīt joprojām. Bet darbnīcu teritorijā firma «Jāņi-R» izveidoja degvielas uzpildes punktu. Pagaidām tas ir vienīgais, bet nākotnē ar perspektīvu uz agroservisu.

Lai paplašinātos, šobrīd firmai tādas naudas nav, grūti arī prognozēt, kādi pakalpojumi cilvēkiem pagastā tuvāk nākotnē būs vajadzīgi. Lieliem projektiem vajadzīgas lielas investīcijas,

svarīga ir valdības politika un likumu sakārtotība (pagaidām tajos ir haoss — lauksaimniecības uzņēmumu privatizācija «negāja» kopā ar zemes likumiem utt.). Protams arī nodokļi valstij jāmaksā, tikai jāpajūtas, — cik tie būs saprātīgi. Jāņem vērā arī cilvēku psiholoģija, viņiem grūti pierast, ka tagad par pakalpojumiem, kurus sniedz pašu cilvēki, jāmaksā.

Bet pagaidām, kā teica Jānis Pastars, vietējie uz viņiem jaunu prātu netur. Tie, kas tie jau pirkusi degvielu, atgriezās vēl, lai gan pagaidām firmai

«Jāņi-R» lielas reklāmas nav. Tāpēc daudzi cilvēki, varbūt, vēl nezina, ka firma tirgo degvielas tlonus, un, pērkot degvielu vairumā, ir cenu atlaides.

Pati firma dīzeļdegvielu un benzīnu cenšas iepirkt pa izdevīgākajiem «ceļiem», nu bet tas jau esot «biznesa noslēpums». Galvenais, lai šajā degvielas punktā cenas nebūtu augstākas kā citos, jo šī «prece» lauku cilvēkam ir ļoti vajadzīga.

***

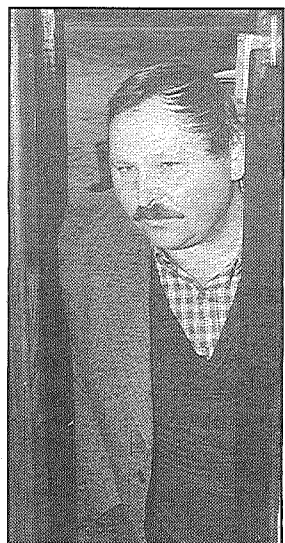
Par to, ka pagasta ļaudis šeit iegriežas bieži, pārliecinājāties arī mēs. Uz īsu interviju «pārtvērām» kādu omulīgu saimnieku — Vitāliju Bernānu. Viņš apsaimnieko 102,5 ha zemes, kura vēl jāreģistrē Zemesgrāmatā. Tomēr, lai pamatīgi izvērstu saimniekošanu, vēl apmēram 100 ha būtu jānomā.

Pagaidām saimniecībā notiek zemes sakārtošana, tiek būvētas arī ēkas. Saimnieks paplašinājis kūti, jo saimniecībā ir 10 slaucamas govīs un vairāk nekā 30 jaunlopi. Uzbūvēts arī šķūnis, tagad būvē klētī un vēl jāpabeidz dzīvojamā māja.

Saimniecībai nepieciešamo tehniku Vitālijam Bernānam izdevies sagādāt, likvidējoties paju sabiedrībai «Rožupe», arī no kūdras fabrikas. Viņš pērk arī norakstītu tehniku (piemēram, 2 kāpurķēžu traktorus no Rudzātiem), jo pilnīgi jauna mak-sā milzīgu naudu.

Šoruden Bernāna saimniecībā ar ziemājiem apšēti 16 ha, uzarti 18 ha. Kopumā pavasara sējai paredzēti 21 ha. Saimnieks plāno arī kādreiz izmantot saimniecībā esošos 32 ha meža. Tomēr specializācija pagaidām būs lopkopība, jo, lai pilnībā pārietu uz graudkopību, būtu jāņem kredīti, bet ar tiem iesaistīties esot riskanti.

Vitālija Bernāna zemei ir arī mantinieks, — viņa dēls pašreiz mācās V e c b e r u lauksaimniecības tehnikumā un domā atgriezties tēva saimniecībā. Protams, ja šis ļoti grūtais darbs būs ar perspektīvu nākotnē un valdības lauksaimniecības politikas dēļ neradīs vilšanās un zaudētas cerības.

P A G A S T S

Zemnieku saimniecība «Kapteiņi» ar ticību rītdienai

Ciemojoties Rožupes pagastā, tikāmies ar cilvēkiem, kuri dzīvo un strādā zemnieku saimniecībā «Kapteiņi».

Viņu mājas ieradāmie tieši uz cūku bērēm, kas vēlos rudenī lauku mājas ir pierasta lieta, bet ne jau par to būs šis stāsts. Tas būs par šo saliedēto ģimeni, kura, lai gan izjutusi uz sevis visas Latvijas lauksaimniecības politikas vētras, tik un tā sīkstī turas pie savas zemes, sava aizsāktā darba un vienlaicīgi apsaimnieko gan savu piemājas saimniecību, gan kopā ar vēl dažām ģimenēm bijušo Drēņu fermu — kādreiz slavenu visā rajonā un aiz tā robežām.

Šīs lauku mājas stiprais balsts ir tās saimnieki **Biruta un Alberts Kalvāni**, bet viņu nākotnes cerība — mazbērni **Jogita, Agris un Agija**.

Saimniece **Biruta** nākusi no 8 bērnu ģimenes. Viņai tagad jau 62 gadi, un viss mūžs nostrādāts Drēņu fermā, tajā pašā, ko viņi tagad apsaimnieko. Lai arī palicis vēsturei, tomēr fakts, ka par ļoti labu darbu viņa savulaik apbalvota ar Oktobra revolūcijas un Darba Sarkanā Karoga ordeni, ar ordeni «Goda zīme» un Rēzeknes tautas saimniecības sasniegumu izstādes nozīmīti.

Arī saimnieks **Alberts** (viņam tagad jau 78 gadi) nav bijis vienīgais bērns ģimenē, viņam bijuši trīs brāļi, no kuriem divi vairs nav šajā pasaulē. **Alberts** bijis pirmais kolhoza šoferis un šajā darbā nostrādājis līdz pat pensijai.

Uz zemi (14 ha) Kalvāniem at-

jaunotas mantojuma tiesības, bet fermu par pajām apsaimniekošanā kopā ar vēl dažām ģimenēm viņi paņēma 1992. gadā. Uz šo brīdi 4 ģimenēm ir atmaksāta viņu daļa. Palikušas ir **Cvetkovu** ģimene, brāļu **Alberta** un **Pētera Kalvānu** ģimenes, **Anna Stikāne** (ieguldījusi visvairāk paju), **Jānis Vucāns** un **Imants Rītiņš** (viņš fermas ganībām atdevis savu zemi). Fermā strādā tikai **Cvetkovi** un **Kalvāni** (**Biruta** un **Alberta** meita **Silvija Bračka** ir šīs fermas pārvaldniece), pārējie gada beigās saņem dividendes.

Fermā ir 65 slaucamas govys, kopā ar telēm — 90 govys (no tām 2 melnraibās). Lai gan fermā govys apsēklo mākslīgi, dažreiz nepieciešams izmantot arī fermas vienīgā bulļa «palīdzību». Visas govys ir ar ciltsrakstiem, fermā veic arī ciltsdarbu. Ir savs veterinārs — **Irina Cvetkova**, sarežģītākos gadījumos ierodas **Līvānu veterinārārsts**. **Mehanizēta** slaukšana un mēslu izvākšana.

Strādnieku vajadzībām pārmūrēta plīts, bet citi lieli remontdarbi nav veikti. Fermas jumts izremontēts vēl kolhoza laikā.

Fermā strādā 10 strādnieki, par kuriem maksā arī sociālo nodokli. Fermas sargs un gans ir no **Līvāniem**, vasarā bietes izrāvēja **Līvānu** bezdarbnieki, arī pienu fermā vairākus gadus veda uz **Līvānu** veikaliem. Tāpēc var teikt — ar **Līvāniem** fermai ir ļoti laba sadarbība.

Fermas apsaimniekošanā lielu atbalstu sniedz arī kaimiņu saim-

nieki. **Ganības** govīm **Kalvāni** nomā no bijušajiem zemes īpašniekiem, sienu ņem no pagasta brīvājām zemēm. Arī zeme, uz kuras atrodas ferma un kas ir ap to, nepieder **Kalvāniem**, bet viņi spiesti to nomāt.

Papildus vēl jāiepērk graudi (apmēram 50 t), jo **Kalvāni** paši savā saimniecībā visu nepieciešamo lopbarību izaudzēt nevar. Ziemāji šoruden iesēti 3 ha, siena sagādāts aptuveni 190 t, bietes izaudzētas 2 hektāros.

Kaimiņi zina šīs zemnieku saimniecības vajadzības un paši piedāvā palīdzību. Lai gan cenas par to ir saprātīgas, atkarību no citu labvēlības tomēr nevar salīdzināt ar savu patstāvību itin visā, kura, diemžēl, pagaidām nav iespējama.

Zemnieku saimniecība «Kapteiņi» arī ar tehniku kooperējas ar kaimiņiem. 2 traktori fermas vajadzībām ir, taču neiztikt bez iekrāvēja, mēslu ārdītāja, siena preses, plāvēja, pašreiz fermai vajag arī jaunu transportieri. Jaunu tehniku tās lielo cenu dēļ nopirkt nav reāli, arī šīs cenas nestāv uz vietas, bet aug ar katru gadu. Kā teica **Biruta** un **Alberts**, ja būtu izdevīgi kredīti, varētu kaut ko iesākt, bet pie pašreizējiem kredītu procentiem tos ņemt būtu pašnāvība.

Problēmas bija arī ar piena realizāciju. Ja šīs fermas saimnieki būtu noslēguši līgumu ar «Preiļu sieru», tad tā neregulāro samaksu dēļ par produkciju fermas pastāvēšana jau būtu apdraudēta.

Līgums bija noslēgts ar Rēzeknes piena konservu kombinātu. «Kapteiņi» paņēma no tā **Ls 4000** aizdevumu, iekļājot mājas, mašīnas, un tad norēķinājās ar pienu.

Gada izmaksas fermas uzturēšanai ir ļoti lielas, par elektrību vien mēnesī jāmaksā apmēram **Ls 50**, tagad būs jāmaksā arī visi nodokļi, tad vēl zemes nomas maksas, lauku apstrādāšanas izmaksas utt. Savulaik kolhozi un paju sabiedrības kļiedza, ka uz nomātas zemes izdzīvot nevar, bet šī zemnieku saimniecība nomā zemi un izdzīvo, vēl kaimiņiem dod darbu

un algu, arī pašu meitai, znotam, dēlam ir darbs un alga. **Mazbērni** mācās skolā un brīvajos brīžos pieliek savas mazās rokas lielajos darbos.

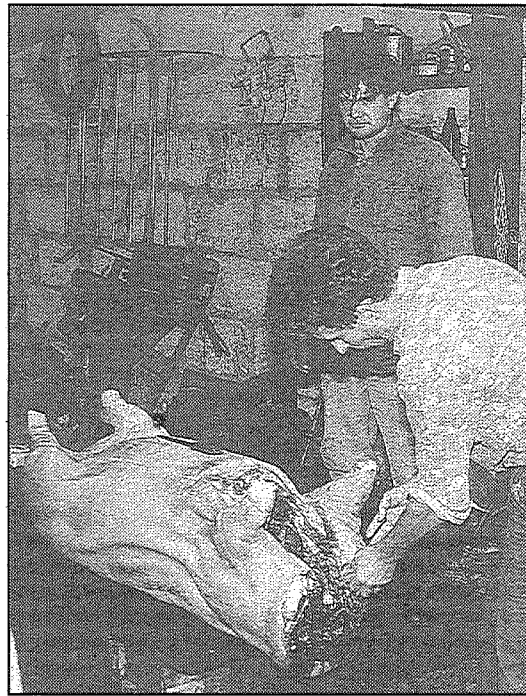
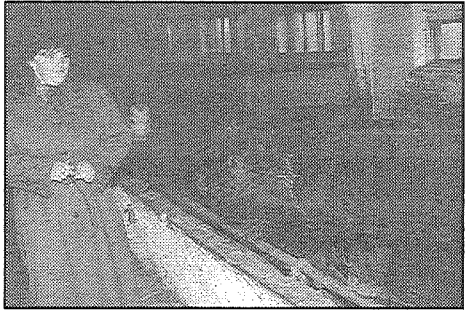
Kā teica **Biruta** un **Alberts**, ja izdosies kādreiz nopirkt to zemi, kas apkārt fermai un zem tās, tad šai fermai ir nākotne. Jā, neparasti ir šie «Kapteiņi», kur mājās kādreiz nodarbojas ar naturālo saimniecību, tomēr visas pūles un cerības saistās ar šo fermu, kura atrodas 1,5 km no mājām.

Bet mājās kā jau mājās, — ir savi ruki, aita, govys, bulļi, teļi un vistas. **Kalvāni** gribējuši atjaunot veco stalli, bet pagaidām uzceluši tikai šķūnīti.

Toties mājai ir sava maizes krāsns, kurā paši cep maizīti. Saimniekam **Albertam**, kā jau katram kārtīgam saimniekam, ir savs alus un siers. Un tad, kad šajās mājās tiek rīkoti godi, ap lielo saimes galdu sapulcejas gandrīz vai 50 radi, jo mājās saimnieki nāk no koplām ģimenēm. Arī sava mūzika viņiem ir, jo divi «Kapteiņi» puīši spēlē akordeonu.

Tad, kad rodas vaļsbriži, katrs nodarbojas ar to, kas interesē un sirdij tuvs. Saimniecei **Birutai** tā ir adīšana, arī pārējiem ir savi mīļi darbiņi.

Bet svētdienās tēvs ar māti do-

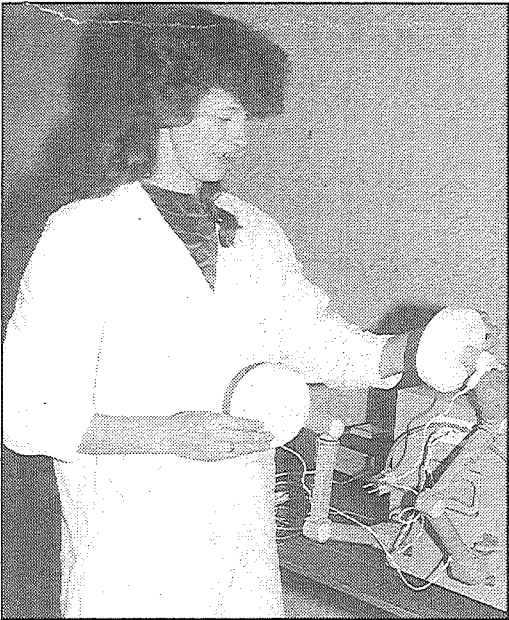

das uz **Līvānu draudzes** baznīcu. Arī viņu mazbērni iet baznīcā. Lai kā dzīvē ir bijis, Dievu viņi nav pametuši nekad, un — lai arī turpmāk Dievs viņiem palīdz viņu gaitās.

Attēlos:

- Saimniecības stiprais balsts — **Alberts** un **Biruta Kalvāni**, viņu meita **Silvija** un viņu nākotnes cerība — mazbērni:
- Drēņu fermas pārvaldniece **Silvija** ar saviem mīļiem:
- Širudens cūku bērēs.

Mazs gabaliņš no Rožupes feldšerītes ikdienas...

un fizioterapijas kabinetā, pieņemšanas un uzgaidāmās telpas. Gaidot savu rindu, pacients uzgaidāmajā telpā var iepazīties ar medicīniskā satura informāciju.

Feldšerpunkts ir labi nodrošināts ar medikamentiem, uz vietas var izdarīt arī dažas fizioterapijas un ginekoloģiskās procedūras. Tiek veikta arī potēšana pret difteriju, kaut gan uz to ierodas tikai apzinīgākie pagasta iedzīvotāji.

Vispār, ar šiem lauku cilvēkiem esot tā, — viņi savai veselībai vajadzīgo uzmanību nepievērš, un ārsta palīdzību meklē tikai tad, kad sākas hronisku slimību sasasināšanās. Jo lauku darbi dzen viens otru un vienmēr atrodas svarīgākas lietas darāmas.

Feldšerītes apkalpes zonā ir 1657 pagasta iedzīvotāji, arī 7 šogad dzimušie zīdaiņi, pie kuriem viņa nāk mājās vizītēs, bet reizi mēnesī pie šiem bērniņiem brauc daktare **Baumane** no **Līvāniem**.

Nokļūšana pie pacientiem steidzamos mājās izsaukumos neesot jau nemaz tik problemātiska, — gluži pa dubļiem nakts laikā jābrien nav.

Pēc feldšerītes atbrauc slimnieka mājinieki, arī pagasta mašīnu viņa var izmantot, galu galā ir taču arī velosipēds un pie daudziem var aizstaigāt kājām. Pats galvenais — palīdzība netiek atteikta nevienam.

Arī par pašreiz aktuālo **Līvānu** slimnīcas nodaļu slēgšanas jautājumu **Ritai Bulmeistarei** ir savs viedoklis: «**Līvānu** slimnīca ir tuvākā Rožupes pagastam, un no laukiem cilvēkam jau tā grūti nokļūt pie kvalificēta ārsta. **Līvānos** slimnīcai jābūt noteikti, pretējā gadījumā — kurš uzņemsies atbildību par cilvēku veselību, galu galā — arī dzīvību?»

«Laukos cilvēku nevar apšmaukt, tas momentā atsaucas uz tavu biznesu,»

Kādreizējā kolhoza kantora telpās tagad atrodas veikals — **Vigara Mazura** ģimenes **IU «Kristi»**.

Mazura kungs Rožupē ir vietējais, savulaik strādājis **Līvānu EMBK**, kad māju būves kombinātā ražošanas tika pārtraukta, atnācis uz savu Rožupi.

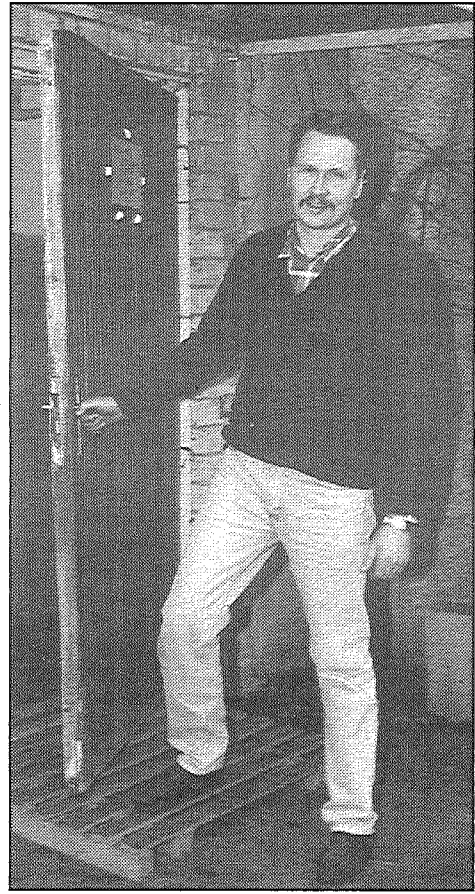
Viņa ģimene 1993. gada aprīlī privatizēja šo bijušo kantori un iekārtoja veikalu, kuram nu jau izveidojis savs pircēju loks. Ar visu **Mazuri** tika galā pašī, neņemot naudas aizņēmumus, jo tā ir «mierīgāk dzīvot».

Veikals strādā visu nedēļu bez brīvdienām, un tā preču sortiments ir tīri specifisks lauku apstākļiem. Gaļas izstrādājumus ved no «**Rīgas Miesnieka**», maizi un konditorejas preces no **Līvāniem** un **Jēkabpils**, veikalā var nopirkt arī «**Laimas**» saldumus, kā arī tam ir alkohola tirdzniecības atļauja.

Lai cik tas nebūtu divaini, Rožupē ejošā prece ir tieši maize, bet vasaras mēnešos arī gaļa. Iedzīvotāju pirkspēja krasi pieaug tieši tad, kad pagastā maksā pensijas, bet pirms tām cilvēki nepērk pat maizi, arī, sākoties lielajiem sezonas lauku darbiem, veikals zaudē daļu savu pircēju. Preču noieta kāpumus un kritumus tādējādi var paredzēt jau iepriekš un, atkarībā no tā, **Mazuri** iegādājas nepieciešamo preču klāstu veikalam, cenšoties izvēlēties labāko.

Piemēram, maizi ved no **Jēkabpils**, jo tur tā ir garšīgāka. Kādreiz mēģinājuši maizi cept uz vietas, bet isti laba kvalitāte tai nav bijusi. Tā nu sanāk, — ja preces jāved no citurienes, tad rodas arī lielāki izdevumi — ceļš, nodokļi utt., tāpēc uz lielu peļņu šī lauku veikala īpašnieks cerēt nevar. Viss ir atkarīgs no tā, kā cilvēki dzīvo un dzīvos, ja cilvēkiem būs nauda, būs arī tās apgrozījums.

Un ir atšķirība, kas ir vajadzīgs cilvēkam un kas nes peļņu īpašniekam. Laukos, lai veikals pastāvētu, pirmajā vietā tomēr ir iedzīvotāju vēlmes. Un te arī nevienu neapšmauksi, jo tas uzreiz ietekmēs tavu biznesu...

Katrs no mums kādreiz ir dzirdējis gandrīz šausminošus nostāstus par lauku feldšeru darbu, par to, kā viņi lietainā rudens naktī, stiepjot smago medikamentu somu, pa dubļainiem lauku ceļiem dodas sniegt palīdzību uz attālām viensētām.

Tagad, kad cilvēks Latvijā nemītīgi tiek pārliecināts, ka ar vienu kāju jau esam Eiropā un tūlīt būsim ar abām, kas tad ir mainījies lauku ārstu darbā?

Rožupes pagasta feldšerīte **Rita Bulmeistare** pēc **Rīgas 4. medicīnas** skolas beigšanas savā profesijā nostrādājusi 9 gadus, feldšerpunktā — 6 gadus. Un ar saviem darba apstākļiem viņa ir apmierināta.

Jūnijā arī feldšerpunkts ieguvis jaunas darba telpas, pagasts palīdzējis remontdarbos, un nu **Ritas Bulmeistares** «saimniecība» ir procedūru kabinets, ginekoloģijas

Dzīvokļu privatizācija sāksies 1995. gada 1. novembrī

Latvijas Republikas Saeima 1995. gada 21. jūnijā pieņēma, un Valsts prezidents 11. jūlijā izsludināja likumu «Par valsts un pašvaldību dzīvojamu māju privatizāciju». Likums ir stājies spēkā, taču dzīvokļu, neapdzīvojamo telpu, viendzīvokļu un daudzdzīvokļu māju piedāvāšana privatizācijai sāksies tikai ar šī gada 1. novembrī, un tāpēc visiem privatizētājiem būtu svarīgi iepazīties ar svarīgākajām šī likuma normām.

1. Brīvprātības princips.

Privatizācija tiek veikta atklāti, informējot sabiedrību par privatizācijas objektiem un izskaidrojot privatizācijas nosacījumus un kārtību. Nevienam dzīvokļa īrnieku vai dzīvojamās telpas nomnieku **nevar** tiesā vai netiesā veidā piespiest privatizēt dzīvokli vai nedzīvojamo telpu. It īpaši tas attiecas uz dzīvokļiem. Ja dzīvokļa īrnieks nevēlas privatizēt savu izīrēto dzīvokli, tad, **pirmkārt**, neviena cita persona *no malas* šo dzīvokli bez īrnieka piekrišanas nevar privatizēt. **Otrkārt**, ja dzīvoklis netiek privatizēts, maksa par komunālajiem pakalpojumiem un īres maksa netiek palielināta. **Treškārt**, īrnieku nevar izlikt ārā no dzīvokļa par dzīvokļa neprivatizēšanu. **Ceturtkārt**, dzīvokļa īres termiņš netiek saīsināts arī tad, ja dzīvokļa īrnieks nevēlas savu dzīvokli privatizēt. Piemēram, ja dzīvokļa īrnieks ar pašvaldību ir noslēdzis dzīvokļa īres līgumu uz nenoteiktu laiku, tas ir, beztermiņa līgumu, tad šis īres līgums vēl aizvien ir spēkā.

2. Maksāšanas līdzekļi un kārtība.

Maksājumi par privatizēto objektu izdarāmi privatizācijas sertifikātos (pēc to nominālvērtības Ls 28) un latos. Dzīvokļa īrnieks pats izvēlas kā maksāt: vai nu sertifikātos vai latos, taču jāpiebilst, ka noteikti izdevīgāk maksāt sertifikātos, jo šī būs praktiski vienīgā iespēja, kur tos varēs veiksmīgi pielietot. Maksājumi par privatizējamo objektu neatkarīgi no maksāšanas līdzekļa pircējam būs jāveic *Latvijas Hipotēku un zemes bankā*, pamatojoties uz pašvaldības domes (padomes) pieņemto lēmumu. Samaksa jāveic **3 mēnešu laikā** no dienas, kad pašvaldības dome (padome) pieņēmusi lēmumu par pirkuma līguma slēgšanu, izņemot gadījumus, kad fiziskā persona, privatizējot dzīvokli, viendzīvokļa vai daudzdzīvokļu māju, samaksu par pirkumu veic pa daļām izdarot maksājumu **10 gadu laikā** no dienas, kad noslēgts pirkuma līgums. Tādā gadījumā pirmais maksājums — ne mazāk kā 30% no pirkuma maksas jāizdara **3 mēnešu laikā** no dienas, kad pašvaldības dome (padome) pieņēmusi lēmumu par pirkuma līguma slēgšanu, bet līdz **1999. gada 31. decembrim** jāsamaksā ne mazāk kā 70% no visas pirkuma maksas un visa privatizācijas sertifikātos maksājama pirkuma maksas daļa.

Veicot maksājumus par neapdzīvojamo telpu, 50% no pirkuma maksas pircējs nokārto latos un 50% — privatizācijas sertifikātos. Jāpiezīmē, ka visus darījumus, kurus slēdz privatizācijas komisija ar privatizācijas objekta pircējiem, kā arī privatizācijas objektu nodošanu jaunajiem īpašniekiem atbrīvo no visiem valsts un pašvaldību noteiktajiem nodokļiem un nodevām.

3. Kam ir tiesības privatizēt.

Privatizēt dzīvokļus, neapdzīvojamas telpas, kā arī viendzīvokļa un daudzdzīvokļu mājas ir tiesības personām, kurām ir privatizācijas sertifikāti. Proti, tie ir Latvijas Republikas pilsoņi, nepilsoņi un personas, kuras saņēmušas pastāvīgās uzturēšanās atļauju, kā arī juridiskās personas, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir tiesības pirt zemi (pirt zemi ir tiesības juridiskām personām, kurām vismaz 50% no kapitāla pieder Latvijas Republikas pilsoņiem), kā arī tām uzņēmējdarbības, kuras pārstāv tās valstis, ar kurām Latvija ir noslēgusi attiecīgos starptautiskos līgumus (šobrīd šādas valstis ir septiņas).

4. Kārtība, kādā dzīvokļi tiek piedāvāti privatizācijai.

Tā kā aptuveni 95% no visa valsts un pašvaldību dzīvojamā fonda ir izīrēti, tad, neapšaubāmi, iedzīvotājus visvairāk varētu interesēt, kā tiek privatizēti dzīvokļi.

Ikvienam izīrēto dzīvokli pēc 1995. gada 1. novembra pašvaldību privatizācijas komisijas pakāpeniski piedāvās privatizēt šo dzīvokļu īrniekiem, nosūtot īrniekiem privatizācijas paziņojumu, kurā būs norādīts: īrnieka un viņa ģimenes locekļu vai nomnieka, vai zemes īpašnieka vārds un

uzvārds, dzīvokļa cena, maksāšanas līdzekļi, šī dzīvokļa adrese un platība, uz kādas zemes ir uzbūvēta māja, termiņš, līdz kuram jāsniedz atbilde uz privatizācijas paziņojumu, kā arī norādīta vieta, kurā būs jāsniedz pieteikums uz privatizāciju. Dzīvokli var privatizēt īrnieks viens pats, kāds no īrnieka ģimenes locekļiem, kurš dzīvo attiecīgajā dzīvoklī, īrnieks kopā ar ģimenes locekļiem (dzīvoklis būs privatizēts kā kopīpašums), ar īrnieka un visu viņa ģimenes locekļu rakstveida piekrišanu, noslēdzot īpašu vienošanos, arī jebkura cita ārpus šī dzīvokļa dzīvojoša persona, kurai ir tiesības privatizēt dzīvokļus. Visos iepriekš minētajos gadījumos nepieciešama rakstveida vienošanās, kura ir notariāli jāapliecina. Tas novērsīs iespējamās nesaskaņas ģimenes locekļu vidū, kad dzīvoklis jau būs privatizēts.

Tad, kad ir panākta vienošanās par to, kurš dzīvokli privatizēs, ir jāiesniedz pieteikums par dzīvokļa privatizāciju, taču to drīkst izdarīt tikai tad, ja nav komunālo un īres parādu par attiecīgo dzīvokli. Ja īrnieks parādu nevar samaksāt, būtu ieteicams privatizācijas komisijai paziņot, ka dzīvoklis tiks privatizēts vēlāk, piemēram, pēc 2 gadiem. Nekādas nelabvēlīgas sekas neiestāsies, ja īrnieks neatbildēs uz privatizācijas paziņojumu, privatizācijas komisija uzskatīs, ka viņš pagaidām ir atteicies no privatizācijas (pieteikumu uz privatizāciju varēs iesniegt līdz 1999. gada 1. jūlijam).

5. Privatizācijas objekta novērtēšana.

Privatizācijas objekts obligāti būs jānovērtē **18 mēnešu laikā** no dienas, kad spēkā stājies šis likums (1995. gada 11. jūlijā). Kā pirmās tiks novērtētas un piedāvātas privatizācijai neizīrētas viendzīvokļa un daudzdzīvokļu mājas, kurās ir neapdzīvojamās telpas. Privatizācijas objektu vērtību veidos: 1) celtniecības izmaksas (kapitālremonta, pārcenojuma, amortizācijas un infrastruktūras izmaksas; 2) piemaksa vai atlaide par mājas atrašanās vietu; 3) piemaksa vai atlaide par dzīvokļa vai neapdzīvojamas telpas izvietojumu attiecīgajā dzīvojamajā mājā u.c. nemantiskiem faktoriem; 4) zemes gabala kadastrālā vērtība, uz kura atrodas dzīvojamā māja (zemes gabala pilsētubūvnieciski ekonomisks novērtējums naudas izteiksmē).

6. Īpašuma tiesību nostiprināšana.

Par privatizētā objekta īpašnieku būs atzīstams tikai tas, kas savu īpašumu būs ierakstījis zemesgrāmatā likumā «Par 1937. gada 22. decembra Zemesgrāmatu likuma spēka atjaunošanu un spēkā stāšanās kārtību» noteiktajā kārtībā.

7. Privatizētā objekta īpašnieka pienākumi:

1) Ievērot pirkuma līguma vai vienošanās nosacījumus; 2) piedalīties kopīgā daudzdzīvokļu mājas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā; 3) slēgt zemes nomas līgumu ar tā zemes gabala īpašnieku — fizisko vai juridisko personu, uz kura zemes atrodas privatizētais objekts; 4) ievērot privatizētā objekta līdzšinējā valdītāja noslēgtos īres vai nomas līgumus un to termiņus; 5) proporcionāli īpašumā esošai platībai segt visu izdevumus, kas saistīti ar mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

8. Dzīvokļa īrnieku tiesību aizsardzība.

Dzīvokļa vai dzīvojamās mājas īpašnieka maiņa nevar būt par pamatu īrnieka un viņa ģimenes locekļu izlikšanai no dzīvokļa.

9. Kas netiek privatizēts.

Privatizācijai netiks nodotas dienesta viesnīcas un dienesta dzīvokļi, neapdzīvojamas telpas, ja tajās izvietoti valsts vai pašvaldību uzņēmumi vai iestādes, dzīvokļi, kas atrodas mājās, kuras atguvuši bijušie īpašnieki, — mājās, kuras 1940. gadā tika nacionalizētas, un tagad tās ir atguvuši bijušie īpašnieki vai to mantinieki.

10. Strīdu izskatīšana.

Pamatā strīdi, kas radīsies dzīvokļu privatizācijas gaitā, tiks izšķirti tiesā. Atsevišķos gadījumos strīdi tiks izskatīti pašvaldības domē (padomē), piemēram, jautājumos par privatizācijas objekta vērtības noteikšanu, privatizācijas objekta pirkuma maksas noteikšanu.

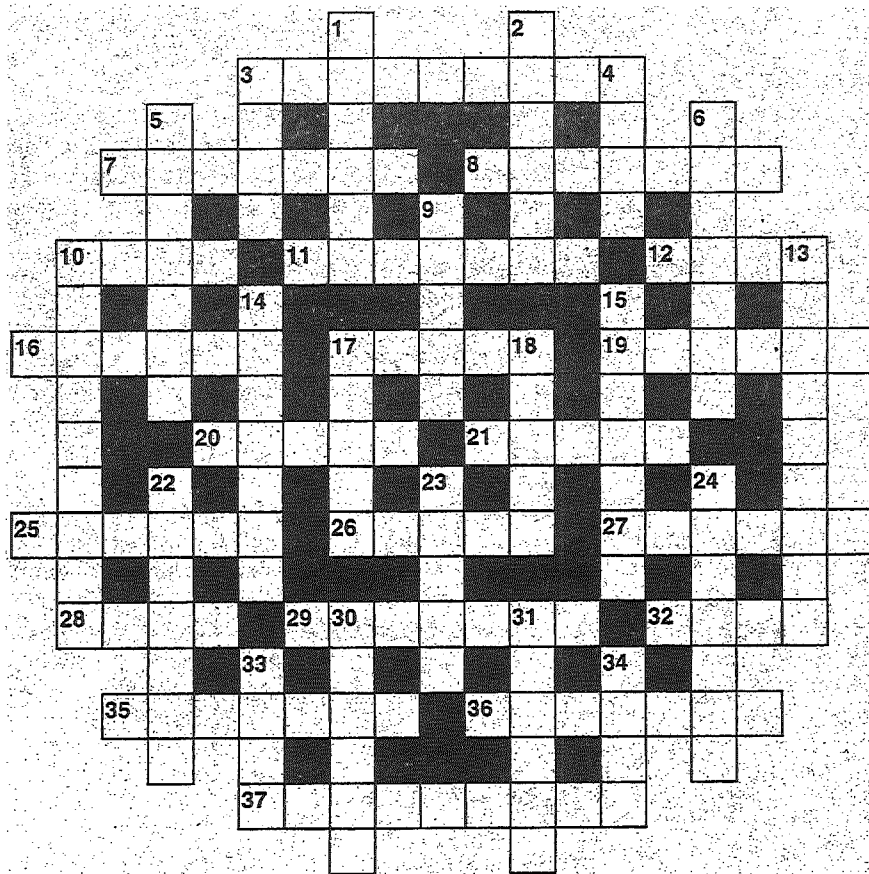
**Normunds Patmalnieks,
LU Juridiskās fakultātes students**

Konkurss krustvārdu mīklu risinātājiem

Klāt rudens, visi lielie darbi padarīti un tagad ir vairāk laika vaļabrīžiem. «Novadnieks» sāk nu jau par tradīciju kļuvušo konkursu krustvārdu mīklu risinātājiem, kas noslēgsies decembra sākumā un kura uzvarētāji saņems Ziemassvētku balvas.

Konkursa noteikumi vienkārši — 10 dienu laikā pēc krustvārdu mīklas publicēšanas jāatsūta redakcijai divas vertikālās ailēs uzrakstītas atbildes (horizontāli un vertikāli). Par katru pareizi atminētu vārdu konkursa dalībnieks saņems vienu punktu. Kuram izdosies savākt visvairāk punktu, tas arī kļūs par uzvarētāju. Vienāda punktu skaita gadījumā galvenās balvas īpašnieku noteiks izloze, bet pārējie saņems «Novadnieka» bezmaksas abonementu 1996. gadam. Labu veiksmi!

Krustvārdu mīklu konkursa 1. uzdevums

Horizontāli

3. Ārpussistēmas jaudas mērvienība. 7. Nogulumiezis. 8. Angļu dzejnieks (1792-1822). 10. Viduslaiku valsts Rietumāfrikā. 11. Akustikas ierīce. 12. Sulīgi augļi ar daudzām sēklām. 16. Valsts Āzijā. 17. Latviešu selekcionārs (1872-1960). 19. Plaša mēroga afēra ar amatpersonu uzpirkšanu. 20. Latviešu gleznotājs, grafiķis (1932). 21. Tas, kas nav zināms, izprotams. 25. Atlaide no rēķina summas par maksāšanu skaidrā naudā vai pirms termiņa. 26. Latviešu cilvēktiesību cīnītājs (1931-1988). 27. Dienvidu slāvu tautas eposa varoņi. 28. Dzejnieks, viens no čehu modernās dzejas aizsācējiem (1864-1928). 29. Kravas pārvietošanas līdzeklis pirms riteņa izgudrošanas. 32. Samērā tievs stienītis, kociņš (parasti apaļš, ar smailiem galiem). 35. Augstākā amatpersona sengrieķu polisās. 36. Ērce. 37. Slāpekļskābes sāls.

Vertikāli

1. Pilsēta Latvijā. 2. Burve sengrieķu mitoloģijā. 3. Zaļš, neliels viendīgļlapas augš ar viengadīgiem, mīkstiem dzinumiem. 4. Nejaušs, negaidīts. 5. Atauga. 6. Feodāļu grupējuma izvirzīts valdnieks Japānā 1192-1867. 9. Pilsēta Senajā Ēģiptē. 10. Ar necaurspīdīgu, krāsainu glazūru klāti keramikas izstrādājumi. 13. Vec ticībnieku baznīcas darbinieks Latvijā (1719?-1794). 14. Veidot siku, smalku (rakstu, ornamentu). 15. Vēsturisks novads Itālijā. 17. Paplašinājums kurtuves abos sānos (ārpus krāsns mutes). 18. Pastāvēšana, eksistence. 22. Garšviela. 23. Straujas. 24. Mazs bērns. 30. Arābu dzejnieks (ap 640- ap 710). 31. Plašums, izplatība. 33. Tāds, ko rada vēja darbība. 34. Orķestrim un korim komponēti svinīgi skaņdarbi.

Preiļu rajona komandu rezultāti Latgales novada sporta spēlēs

«Novadnieks» jau informēja, ka mūsu rajona vieglatlēti sekmīgi piedalījās Latgales novada sporta spēlēs, kas notika Rēzeknē 23. un 24. septembrī.

Pēc lasītāju lūguma publicējam visu mūsu rajona komandu rezultātus atsevišķos sporta veidos:

vieglatlētika — 1. vieta;
dambrete — 1. vieta;
basketbols (vīrieši) — 2. vieta;
basketbols (sievietes) — 4. vieta;
galda teniss — 2. vieta;
volejbols — 2. vieta;
novuss — 6. vieta.

Krīzes iztikas minimums oktobrī — 50,22 lati

Latvijas brīvo arodbiedrību savienība aprēķinājusi, ka šomēnes krīzes iztikas minimums ir 50,22 lati, tas ir par 101,6 procentiem vairāk nekā septembrī un par 117,2 procentiem vairāk nekā 1994. gada oktobrī. Iztikas minimums vienam iedzīvotājam ir 81,81 lats, vienam strādājošajam — 86 lats, bet pensionāram — 65,47 lats. Aprēķini liecina, ka no krīzes iztikas minimuma pārtikas pro-

duktiem tiek tērēti 24,90, nepārtikas precēm — 6,69, bet pakalpojumiem un citiem maksājumiem — 18,68 lats. Vidēji viens iedzīvotājs pārtikas produktiem tērē 28,85, nepārtikas precēm — 16, pakalpojumiem un citiem maksājumiem — 36,96 latus. Vienam strādājošajam šīs summas ir attiecīgi 31,90; 19,85 un 34,15 lats, bet vienam pensionāram — 26,74; 12,28 un 26,45 lats.

Māra Švinkas solokonzerts Līvānos

◆ Līvānu bērnu mūzikas skolā 25. oktobrī notika klaviermūzikas vakars, kur savu solokonzertu sniedza pianists Māris Švinka.

Klausītāji tika iepazīstināti gan ar latviešu klaviermūziku, gan cittautu komponistu sacerējumiem. Skaņēja Jāņa Ivanova «Variācijas Mi minorā» (vēlējums viņa dēlam Igoram (1948.g.)), L.Vignera «Mistērijas» (1929.g.), Alfrēda Kalniņa mūzika, kura sasauca ar norvēģu komponista E.Grīga pasaulskatījumu u.c. Koncerta noslēgumā izskaņēja ungāru komponista B.Bartoka «15 ungāru zemnieku dziesmas».

Pats šī iespaidīgā un daudzveidīgā klaviermūzikas spektra atskaņotājs Māris Švinka par sevi saka tā: «Esmu stāigājis pa Alfrēda Kalniņa takām, jo nāku no vislatviskākās pilsētas — no Cēsīm.»

Pašreiz viņš uzsācis savdabīgu koncertturneju pa Latvijas mūzikas skolām, lai iepazīstinātu klausītājus ar labāko klaviermūzikas mantojumu. Viņam sagādā gandarijumu šī iespēja sniegt koncertu tieši mūzikas skolu audzēkņiem, jo, viņaprāt, tā ir vide, kura saglabā istu kultūru. Tā ir svēta lieta, — šī iespēja strādāt ar bērniem.

Līvāni ir jau ceturta pilsēta, kurā izskaņējis Māra Švinkas solokonzertus.

Māris Švinka ir arī pasniedzējs specializētajai klavierklasei Latvijas Mūzikas akadēmijā, strādā arī ar klavierdueti. Savulaik koncertējis bijušajā Padomju Savienībā, arī Prāgā, Brno, Rostokā un citur. Par laimi vai par nelaimi, saka Māris Švinka, viņa laikā vērīgu starptautisku mūzikas konkursu tradīcijas vēl tikai sākušas, tāpēc nāksim pie klausītājiem neaizēnojis šis sacensību gars.

Rosinoša viņam bijusi arī sadarbība ar lieliem mūziķu kolektīviem tepat Latvijā — koncerti ar Vignera simfonisko orķestri, R.Kalsona simfoniskās variācijas, ar J.Zīmi atskaņots Žilinska klavierkoncerts, ieraksti radiofonā utt.

Mārim Švinkam vistuvākā ir tieši latviešu komponistu mūzika un vispār mūsu tautas mentalitāte, ļoti smalkā dabas uztvere.

Bet pašreiz Latvijā notiek Rietumu un Austrumu kultūras invāzija, kultūras līmenī tiek paceltas lietas, kuras patiesībā stāv tālu no tās, un it sevišķi Rīgā gaisotne ir ļoti nelabvēlīga. Ir traģiski, ka šī paaudze ir pazudusi priekš īstas kultūrturēšanas, tas ir pārrāvums. Tomēr Māris Švinka izsaka cerību, ka mūsu valdība beidzot sapratīs, ka mākslu nevar nolikt tirgus līmenī, tā nedrīkst būt prece. Māksla ir jākopj.

Protams, visā pasaulē šādi viņi ir bijuši, tomēr kultūras spektrā ir atrasts līdzsvars, un jātic, ka arī mūsu valstī pēc visiem kāpumiem un kritumiem tā būs.

Māris Švinka tic latviskuma dzīvotspējai tieši laukos, jo tur ir tā vieta, kur viņam gribētos dzīvot, — tieši tur ir Latvija.

Daina Kursīte

Partija maina nosaukumu

Demokrātiskās iniciatīvas centrs pāreģistrējies Tieslietu ministrijā ar jaunu nosaukumu — Krievu partija. Latvijā jau ir reģistrēta Krievu pilsoņu partija, kas 6. Saeimas vēlēšanās nepārvarēja 5% barjeru.

(«Diena»)

Televīzijas programma

Sestdiena, 28. oktobris

LATVIJAS TV I

9.00 Rīta stunda. 10.00 Mielasts ar Mārtiņu. 10.20 Pasaules mode. 10.45 Muzikāli izklaidejošs rīts Pie Otto. 11.05 Pasaka, pasaciņa... 12.05 Sensācija. 8. sērija. 16.30 NHL meistarsacīkstes. 17.30 Merlins un Kristāla ala. BBC mākslas filma. 1. sērija. 18.00 Ziņas. 18.15 Tiesības mīlēt. 8. un 9. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 Prezidenta laiks. 19.35 Vernisāža. 19.55 Ķirurgi. 20.30 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Savai zemei. 22.00 Labvakar! piedāvā... Vakara intervija. 22.25 Savvaļas timiāns. Vācijas mākslas filma.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 TV veikals. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristīgā programma. 12.30 Angļu valoda. 4. nod. 12.50 Franču valoda. 4. nod. 13.10 Vācu valoda. 6. nod. 13.25 Vācu valoda. 7. nod. 13.40 Itāļu valoda. 3. nod. 16.00 Basketbols. VEF - ASK. 17.30 Kā lasīt Biblii? 18.00 Tikšanās. 18.30 Baroka mūzikas koncerts. 18.45 Paradīzes pludmale. 86. sērija. 19.10 Durvis uz panākumiem. LTS. 19.45 Ziņas. 19.55 Latloto. 20.05 Programma nedzirdīgajiem. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Dzīvnīeks un tā teritorija. 22.40 E iela. 315. un 316. sērija. 23.30 Modeles dzīve un fantāzijas. 3. filma. 24.00 Amerikāņu atbēbība. ASV mākslas filma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.10 TV modinātājs. 9.30 Izklaidējošs raidījums Nepalaid garām. 10.00 Rīta pasts. 10.35 Padomi kulinārijā. 10.50 Dialogs. 11.10 Glezniecība. 11.40 Cirka izrāde Montekarlo. 12.20 Teātris + TV. 13.00 Maija nakts. Mākslas filma. 14.00 Ziņas. 14.20 Automašīna un es. 14.50 Dzīvnīeku pasaulē. 15.30 Amerika un M.Taratuta. 16.00 Kādreiz... 16.10 Gudrinieki un gudrinieces. 17.00 Ziņas. 17.20 Teleskops. 18.15 Kaukāza gūstekne jeb Šurika jaunie piedzīvojumi. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 21.55 Atjautības ātrumsacensības. 22.45 Mult. filma. 22.55 Ziņas. 23.05 Mona Liza. ASV detektīvfīlma.

Svētdiena, 29. oktobris

LATVIJAS TV I

5.55 Pasaules meistarsacīkstes autosportā F-1 klasē. 8.30 Muzicē ērgelnieks A.Steipiņš. 9.00 Savai zemei. 9.45 Bezrūpīgā svētdiena. 10.05 Dziesma manai paaudzei. 10.20 Skabargas pielikums. 10.35 Kriminālieta diviem. 20. sērija. 11.35 Dziedot dzimu, dziedot augu. 12.05 Kamēr... 12.45 Baltijas baleta vakars. 17.35 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Tiesības mīlēt. 10. sērija. 18.35 Mūsu kinonēdēja. 18.45 Flinstoni. 94. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 TV - puikām un meitenēm. 19.30 Emīls Dārziņš. TV videofilma. 1. sērija. Ideāli, dubļi, mīlestība. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.20 Mūsu kinonēdēja. 21.30 Politiskā diskusija Par Latvijas Republikas jauno valdību. Piedalās Nacionālā izlīguma un Nacionālais bloks. 23.00 Ar dziesmu par dzīvi.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 Dievkalpojums. 12.10 Gadskārtējās kantrīmūzikas balvas pasniegšana. 13.10 Autoklasiķa. 13.40 Stils. 14.10 LJBL meistarsacīkstes. 15.25 Vācijas skatu laukums. 16.25 Pasaules atklāšanas ceļojumi. 17.15 Zaļo gaismu - dziesmām! 18.05 No cikla Kalns. 18.15 Lielbritānija. Vēsturiskā mantojuma saglabāšana. 18.45 Paradīzes pludmale. 87. sērija. 19.10 Svētdiena. LTS. 19.45 Ziņas. 20.00 5 minūtes. 20.05 R.Vāgners. Idille Zigfrīds. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Videoklipi. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 91. sērija. 23.10 NTV-5. 0.10 Nindzjas misija. ASV mākslas filma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

6.50 Sportloto. 7.00 TV modinātājs. 8.00 Ziņas. 8.10 TV modinātājs. 9.30 Kamēr visi ir mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.50 No pirmavotiem. 11.00 Kalpoju

Krievijai! 11.30 Dzied ansamblis Krievu dziesma. 12.00 Krievu pasaule. 12.25 Zem pī zīmes. 12.55 Mans draugs - zirgs. 4. sērija. 13.25 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.20 Mūzika - tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.55 Cilvēks darbā. 16.15 Mult. filma. 17.00 Ziņas. 17.20 Futbola apskats. 17.50 Superlīgas meistarsacīkstes basketbolā vīriešiem. 18.15 Ostaņkinās hitparāde. 19.00 Jautro un atjautīgo klubs-95. 21.00 Svētdiena. 22.00 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 4. sērija 1. daļa. 23.00 Ziņas. 23.10 Mīlestība no pirmā acu skatiena. 23.45 Dvēseļu balsis. Dok. filma.

Pirmdiena, 30. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 11. sērija. 16.30 Rīgas kalendārs. 16.55 Aci pret aci. 17.30 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Nezināmajam dievam. 5. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 Saimnieks. 20.00 Zemnieku spēle Dauderos. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Sensācija. 9. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Mūsu kinonēdēja. 23.00 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.30 Pirmdienas komentārs. 18.00 Videoklipi. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 91. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.45 Ziņas. 20.00 DPU Multimediju centrs piedāvā... 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Šajā pusē. 22.30 E iela. 317. un 318. sērija. 23.20 Paradīzes pludmale. 88. un 89. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Brīnumu lauks. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 V.Poznera autorraidījums Mēs. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Bagzs. 5. sērija. 21.50 Sudrabotā bumba. 22.30 Tvīnpika. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpika. 23.35 Nedēļas sporta apskats.

Otrdiena, 31. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 12. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mielasts ar Mārtiņu. 9.50 Zīmes. 16.30 Teātru jaunumi. 16.50 Vernisāža. 17.05 Krāšjanis Barons. Dok. filma. 17.50 Multikoncerts. 18.00 Ziņas. 18.10 Sibīrija. Nākotnes zeme. Dok. filma. 1. sērija. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Pa Saules zaķa pēdām. 19.30 Skats no malas. 19.55 Ķirurgi. 26. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Dzīvīte. Mākslas filma. 1. un 2. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Dzīvīte. Turpinājums.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.30 Vācu valoda. 8. nod. 17.45 Vācu valoda. 9. nod. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 TV veikals. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Eterā - Kurzemes TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Der iegauēt! 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Šveices pasaule. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 92. sērija. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 V.Poznera autorraidījums Mēs. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Septiņi drosmīgie. Mākslas filma. 22.30 Maskava. Kremļis. 22.50 Tvīnpika. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpika. 23.50 NHL meistarsacīkstes hokejā. Spartaks - Kriļja Sovetov.

Trešdiena, 1. novembris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 13. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mans būs mans. 9.40 Skats no malas. 10.05 Dziesma manai paaudzei. 10.20 Ķirurgi. 25. sērija. 16.30 Saimnieks. 17.00 Dramaturgs H.Ibsens. 17.30 Merlins un Kristāla ala. 1. sērija. 18.00 Ziņas. 18.10 Lieliskā vecmāmiņa. 19.10 Mana ģimene un citi zvēri. 19.25 Ex libris. 19.40 E.Grīgs. Noskaņojumi klavierēm. 19.55 Flinstoni.

20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Latvijas biznesa dienas Uzbekijā. 21.50 Tīģeri savvaļā ar Bobu Hoskinsu. Dok. filma. 22.40 Tik un tā... Uldis Stabulnieks pirms un pēc jubilejas. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Tik un tā... Raidījuma turpinājums.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Angļu valoda. 5. nod. 17.30 Franču valoda. 5. nod. 17.50 Eterā - Zemgales TV. 18.00 Basketbols. Lielupe - Métropole. 20.00 Vizīte. 20.20 Problēma stopkadrā. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.55 E iela. 319. un 320. sērija. 23.45 Šokējošais šovs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Tēma. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.05 Labu nakti, mazuļi! 19.20 Futbols. Spartaks - Norvēģijas Rosensborg. 21.20 Laiks. 22.00 Bez apstājas. 22.30 Tvīnpika. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpika. 23.30 Futbola apskats.

Ceturtdiena, 2. novembris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 14. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Bezrūpīgā svētdiena. 9.50 Dzīvīte, dzīvīte... 10.35 Ķirurgi. 26. sērija. 16.30 Kultūras programma Mare Balticum. 16.55 Ar dziesmu par dzīvi. 17.40 Latvijas biznesa dienas Uzbekijā. 18.00 Ziņas. 18.10 Aleksandrs Pelēcis. Dok. filma. 18.45 Putnu balsis mūzikā. 19.05 Mirkļis. 19.15 Skabarga. 20.00 Teātru jaunumi. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 90-tie. 22.05 Kriminālieta diviem. 21. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālieta diviem. Turpinājums. 23.15 Pasaules mode.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 16.30 TV veikals. 17.00 Saeimas frakciju viedokļi. 17.45 Hameleonu rotaļas. 127., 128. un 129. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Eterā - Kurzemes TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Problēma stopkadrā. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Ušvaja. 23.00 Skaties! 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Futbols. Skotijas Glasgow Rangers - Itālijas Juventus. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Loto spēle Miljons. 19.00 Viens pret vienu. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Drāma Pikniks pie klints pārejas. 23.00 Ziņas. 23.10 Muzikāli izklaidejošs raidījums. 23.55 Tvīnpika.

Piektdiena, 3. novembris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 15. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Vizīte. 9.50 Tā esot bijis, tā varētu būt... 10.05 90-tie. 16.30 Dziedot dzimu, dziedot augu. 17.00 Ex libris. 17.05 Skabarga. 18.00 Ziņas. 18.10 Tiesības mīlēt. 10. un 11. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 Kriminālais ekspressis. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Aiz priekšskara. 21.45 Dž.Keselrings. Arsēns un vecas mežģīnes. Dailis teātra izrāde. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Dž.Keselrings. Arsēns un vecas mežģīnes. Turpinājums.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Angļu valoda. 5. nod. 17.30 TV veikals. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dienas tēma. 19.45 Ziņas. 20.00 Cilvēks zvēru pasaulē. 20.30 Ziņas. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Hameleonu rotaļas. 130., 131. un 132. sērija. 23.25 Mikrofona nakts programma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.10 Tropu meitene. 9.00 Viens pret vienu. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežonīgais lauks. 18.25 Cilvēks un likums. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 21.50 Skatiens. 22.40 Trase. 23.00 Ziņas. 23.10 Galantās dāmas. Itālijas mākslas filma.

«Cenas nosakām atbilstoši cilvēku maksāspējai, taču palīdzību neatsakām nevienam...»

Līvānu poliklinikas direktore Ināra Pastare, taujāta par situāciju pilsētā iedzīvotāju medicīniskajā aprūpē, sacīja:
— Ja pilsētā, kur dzīvo 11614 iedzīvotāji, bet maksāspējīgi par medicīniskajiem pakalpojumiem ir aptuveni ne daudz vairāk kā 2 tūkstoši, tad samaksa par medicīniskajiem pakalpojumiem nav noteikta maksimāli lielākā vienkārši tā iemesla dēļ, ka pacients šo nodevu nevarēs samaksāt. Pieņemšana pie ārsta maksā 80 santīmus, mājas vizīte — 1 latu, 20 santīmi jāmaksā par vidējā medicīniskā personāla, kā arī par neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumiem. Saņemot neatliekamo medicīnisko palīdzību stacionārā, pirmās

piecas dienas pacienta nodeva ir 45 santīmi par dienu, pēc tam — 13 dienā. Ir dažādas situācijas. Par slimniekiem, ja viņi paši nevar samaksāt arī šo nodevu, maksā radi, viņi lūdz palīdzību no Līvānu pilsētas domes. Taču nevienam slimnieku, ja arī viņam nav naudas, bet ir nepieciešama medicīniskā palīdzība, mēs mājās nesūtām. Esam noteikuši atlaides I un II grupas invalīdiem, represētajiem, mazāk jāmaksā nepilngadīgajiem bērniem. Sarūgtina tas, ka esam lūguši palīdzību vietējiem uzņēmējiem, aicinot viņus sponsorēt medicīnu, taču nekādu palīdzību saņēmumi neesam.

A. Iljina

Pārdod

URAL-375 (dizelis), vilcējs, Ls 1300. Tāl. 21565;

grūsnu teli (melna) Vārkavas pag. «Borkovā». G. Stuburs;

grūsnu teli. Tel. 52418;

grūsnu ķēvi. Tel. 46633;

jaunu dzinēja bloku ЯМЗ-238. Tel. 56890;

kravas - pasažieru mikroautobusu VW-Transporter. Tāl. 55665 dienā, 55685 vakaros;

T-150K rezerves daļām. Tel. 43310 vakaros;

steidzīgi Volvo-343 labā tehniskā stāvoklī, Ls 400. Zvanīt 44071 vakaros;

autogēnu, MTZ un SK-5 rezerves daļas. Tel. 18159;

burkānus. Lieli Ls 0,15, vidēji Ls 0,08. Tel. 22908;

kartupeļus lopbarībai par Ls 0,04 kg. Tāl. 22893;

lopbarības kartupeļus. Tel. 54606;

M-412, LVAZ-969M, svarus (200 kg), aitu cērpamās šķēres (220 V), kompresoru (380 V). Tel. 55647 vakaros;

M-2140, var daļās. Tel. 56913;

steidzīgi māju Līvānos, klavieres «Rīga». Zvanīt 44673 pēc 16;

automašīnu ERAZ-762B, 1988.g. kravas-pasažieru, Ls 450. Apskatīt Līvānos, Puķu 1 (pie stadiona). Tel. 42125;

labu VAZ-2105 un Audi-100 («cigārs»). Tikko no Vācijas. Tel. 15380 rītos, vakaros;

Audi-80, 1981.g., 1500 dolāri. Tel. 42805;

Audi-100, 3400 \$. Tel. 21268;

ledusskapjus «Snaige». Tel. 21268.

Pērk

miežus un kviešus. Ne mazāk par 1 tonnu. Pircēja transports, tūlītēja samaksa. Tel. 23185;

1 istabas dzīvokli Preiļos. Tel. 21928 vai 21438;

dzinēju GAZ-52 vai automašīnu GAZ-52 vai 53 rezerves daļām. Tel. 22893;

dažādus lopus dzīvsvārā un kautsvārā. Tel. 23161;

cūkgaļu, jaunlopu gaļu un aitas dzīvsvārā. Tel. 55625;

cūkgaļu. Zvanīt 22807 pēc 15;

ZAZ. Tel. 37573;

minerālmēslu sējmašīnu NPU-0,5, šļūci. Tāl. 39533.

Maina

labiekārtotu 4 istabu dzīvokli Preiļos pret mazāku ar piemaksu vai pārdod. Tel. 21446.

Dažādi

Pazaudēta šofera apliecība. Atradēju pret atlīdzību lūdz zvanīt 21537.

Pērk privatizācijas sertifikātus Līvānos universālveikala grāmatu nodaļā. Tāl. 43688.

21. oktobrī Siļukalna pag. Brokos pazaudēts neliels, melns taksis, ģimenes draugs. Lūgums atradēju par atlīdzību zvanīt Rīga 8-22-379857.

Preiļu pagasta padome atgādina
Visiem, kam Preiļu pagastā ir lietošanā piešķirta zeme, līdz šī gada 1. decembrim jāsamaksā zemes nodoklis. Pēc 1. decembra tiks aprēķināta soda nauda.

30. oktobrī pārdos 4,5 un 10,5 mēnešus vecas baltas un brūnas dējējvistas. Plkst. 11.00 Siļukalnā, 11.20 Galēnos, 11.40 Stabulniekos, 12.00 Riebiņos, 12.20 Preiļos, 13.00 Aizkalnē, 13.30 Pelēčos, 13.50 Upmalā, 14.20 Vārkavā, 14.50 Sutros, 15.20 Rožupē, 15.50 Rudzātos.

Preiļu rajona padome iznomā telpas Preiļos, Turgus laukumā 4. Ar noteikumiem var iepazīties pa tālruni 22407.

Sludinājumi un reklāma 22305

Vairumtirdzniecības bāze Jēkabpili, Varoņu ielā 4,
plašā sortimentā vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā piedāvā alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus, tabakas izstrādājumus, pārtikas produktus: sāli un cukuru, itāļu makaronus, margarīnu un augu eļļas, dārzeņu konservus, kečupus un tomātu mērces, sulas, dzēmus, kompotus, tējas, kafiju, konfektes, gaļas konservus, auksti kūpinātas zivis.
Darba laiks katru darba dienu no plkst. 8 līdz 17, sestdienās no 8 līdz 15.

Iedzīvotāju ievēribai!
1995. gada 10. oktobrī Ministru kabinets ir pieņēmis Noteikumus par Valsts a/s «Latvenergo» elektroenerģijas pārdošanas cenām.
Noteikumos teikts, ka iedzīvotājiem par katru elektroenerģijas kilovatstundu, kas izlietota, sākot ar šī gada **1. novembri** jāmaksā Ls **0,02537** (tai skaitā, elektroenerģijas cena — Ls **0,0215**, 18% pievienotās vērtības nodoklis — Ls **0,00387**). Aprēķināto summu par visu patērēto elektroenerģiju norēķinu grāmatinā jānoapaļo līdz veseliem santīmiem atbilstoši Latvijas Bankas norādījumiem.
Lūdzam iedzīvotājus 1995. g. 1. novembri nolasīt skaitītāja rādījumus un mēneša laikā norēķināties par elektroenerģiju, kas patērēta līdz š.g. 1. novembrim, par līdzšinējo cenu — Ls 0,0177 par vienu kilovatstundu (kopā ar pievienotās vērtības nodokli).
Atgādinām, ka par patērēto elektroenerģiju jāmaksā katru mēnesi. Par katru nokavēto dienu tiks ieturēta kavējuma nauda 1% apmērā.
Valsts a/s «Latvenergo»

Līvānu pilsētas dome izsludina neapdzīvojamo telpu Līvānos, Rīgas ielā 68 (ēkas 2. stāvā) nomas tiesību izsolī.
Sākotnējā izsoles cena Ls 0,50 par 1 kv.m nomu.
Izsole notiks 1995. gada 1. novembrī plkst. 14.00 Rīgas ielā 136, 2. stāva zālē.
Tāl. 43523.

STUŽĀNO KUDRAS FABRIKA RUDENS IZPĀRDOŠANA
kudras bikses - 14,75 Ls/4
pakašu kase - 1,80 Ls/1
cinkotās tērauda stieples pīnims - 1,20 Ls/m2
cinkotā tērauda vārnas (230) - 15,00 Ls/gab.
Cenā ietverts PVN 18%.
Iegādātās produkcijas piegādei piedāvājam fabrikas transportu - 0,19 Ls par km.
Lūdzam par tālruni Rādītājs: krāsošanas noliktava (246) 58228, komercdaļa (246) 58224, ražošanas daļa (246) 58218.

Sveciņu vakars Preiļu pagasta kapsētās 4. novembrī
13.00 — Seiļu kapos,
14.00 — Ribuju kapos,
15.00 — Šoldru kapos,
16.00 — Dzeņu kapos;
5. novembrī
13.00 — Vaivodu kapos,
14.00 — Moskvīnas kapos,
15.00 — Pupāju kapos,
16.00 — Ivdrīšu kapos.

Preiļu KSS vairumtirdzniecības bāzes veikala Preiļos, Kooperatīva ielā 10, sīktirgotājiem pārdod:
● konditorejas preces,
● bakalejas preces,
● alu, limonādi,
● saimniecības preces,
● celtniecības materiālus.
Tāl. 22533.

Steidzami pārdod individuālo uzņēmumu (videonoma, spēļu automāti). Tāl. 23706 no 19 līdz 20.

Firma piedāvā automašīnu «MAN» kokmateriālu pārvadāšanai (līdz 40 kub.m). Tel. 43927, 41600.

Individuālā firma «Transekspress» paziņo par darbības izbeigšanu no 1995. gada 26. oktobra.

Firma «TKM» turpina iepirkt privatizācijas sertifikātus A.Paulāna ielā 3a, 16. kab. no 10 līdz 16. Tel. 22202.

Lietotu importa apģērbu veikālā lielā izvēlē ir labas kvalitātes vīriešu bikses, kā arī citi apģērbi par pieņemamām cenām. Veikals atrodas Preiļos, viesnīcā 1. stāvā. Ieeja no Talsu ielas. Veikals strādā no 10 līdz 17 bez pārtraukuma. Sestdien, svētdien slēgts. Tel. 21565 vakaros.

Nogrīma saule, apdzisa zvaigznes, Norīma vēji, aplkusa sirds.
E.Plaudis
Izsakām līdzjūtību Vasilijam Simakovam sakarā ar MĀTES nāvi.
P/s «Preiļu SCO» kolektīvs

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Grigorijam Trusovam, MĀSU smiltājā izvadot.
Darba kolēģi

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»
Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis
Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4760.